

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpolne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Slovensko šolstvo v Gorici.

(Konec.)

Lani so kvasili — oziroma je kvasil v „Soči“ znani človek, da njih stranka ni mogla v Neblem preprečiti italijanske šole, ker niti blizo niso mogli, češ, da so se bali v nahujskanih „klerikalnih“ Brdih za svoje življenje! Slepilci! Ali je kdo g. dr. Treotu le las skrivil, ko je bil šel pred tedni v Neblo po toči zvonit? Ali vas ni sram takih lažij? Kdor bi vašim besedam veroval, bi si moral misliti, da so naši vrli Brici tolpa tolovajev in prepečev!

„Soča“ se smeši tudi s trditvijo, da so „klerikalci slovensko šolsko vprašanje uzurpirali in da si je dr. Gregorčič za se pridržal šolsko vprašanje v Gorici“.

Koliko hinavščine je v teh besedah! Kdo je tem ljudem branil ustanavljati šole in otroške vrte? Ko bi bili imeli pamet v glavi in srce na pravem mestu, bi jih bili prav lahko tudi ustanovili, in sicer le s tisočaki, katere so do zdaj porabili za „Pevsko in glasbeno šolo“, ki ni absolutno potrebna in je za naše sedanje razmere — le naroden luksus.

Primum vivere, deinde cantare!

Zagotovimo slovenskemu ljudstvu najprej narodni obstoj, potem še le skrbimo za druge potrebe, ki niso tako silne!

S takimi smešnimi izgovori prikrijava svoje narodne grehe! Še več! Ti predrzneži dolže kar naravnost društvo „Šolski Dom“, da je ono krivo, „da nimamo v Gorici zadostnega števila šolskih vrtov in da nam Lahi jemljejo že kar iz rok slovenske otroke ter jih napravljajo v poturice“.

Ne, ne, komedijanti! Takih kalinov na najdete več med goriškimi Slovenci, ki bi vam to verjeli.

Vse ste storili, kar je bilo v vaših močeh, da bi onemogočili delovanje „Šolskega Doma“! Zato pa ste vi za vse odgovorni, kar se je v Gorici v zadnjih letih zamudilo v šolskem pogledu.

Grešniki! le potrkajte se na svoje lastne prsi in nehajte ovirati vsaj na šolskem polju delovanje drugih rodoljubov, da vas ne bo preklinjal prihodnji rod, da vas ne zadene zaslužena kazen. Saj veste, da se maščujejo tudi narodni grehi! Dokaz ste doživeli pred leti! Ko je bila priredila goriška „Čitalnica“ koncert v prid „Šolskemu Domu“, ste vi istega dne nalašč napravili izlet na Ajševico, da bi odvrnili še druge od čitalničnega koncerta. Vaš narodni greh se je maščeval, kajti pri tej priliki so se godile reči, ki so spravile pevovodjo „Pevskega in glasbenega društva“ v 2-mesečni zapor.

Državni zbor.

V torkovi seji državnega zbora je vlada predložila vladino predlogo o lekarniških zadevah. Predloga se znatno razlikuje od one, ki je bila marca meseca predložena enketi. Konkurs je odpravljen. Pri podelitvi koncesij se mora gledati na potrebo prebivalstva in eksistenčno sposobnost že obstoječih lekarn. Za koncesije so določene takse od 500 do 4000 K, ter se svota določi po številu prebivalstva. Denar se bo porabil za starostno preskrbljenost farmaceutov, njihovih vdov in sirot. Nadalje je vlada v torkovi seji predložila zakon o upeljavi sutakse za sladkorni promet mej Avstrijo in Ogrsko. Uloženih je bilo zopet več nujnih predlogov. Nemški nacionalci so uložili nujni predlog glede delitve škofij na Češkem po narodnosti, kakor tudi delitev državne uprave na Češkem po narodnosti. Zapisnikarji so eno uro brali vladine predloge in ostale nujne predloge. Nato je zbornica pričela razpravo o izjavi ministrskega predsednika. Dr. Krmamař je ostro in uničujoče kritikoval Körberjev sistem in njegove izjave ter dejal, da sta češki notranji uradni jezik in češko vseučilišče na Moravskem predpogoja za vsako sporazumljenje z Nemci. Dokler Nemci teh pogojev ne sprejmejo, se Čehi o sporazumljenju sploh nečejo niti pogajati in bodo nadaljevali začeto vojno. Govoril je potem grof Dzieduszycki, ki je izjavil, da goji poljski klub popolno zaupanje v cesarjeve sklepe v armadnem vprašanju. Govornik je priporočal, naj se varje skupnost vojske in gospodarska ter državna skupnost obeh državnih polovic. Največje zlo države vidi govornik v pretežnosti državnega nad deželnimi zbori in nad

eksekutivo. Govornik je apeliral na vse patrijotične stranke, naj sklenejo mir, da se omogoči sklenjenje nagodbe z Ogrsko, trgovinskih pogodb in vsprejem reforme zborničnega upravitelja, o čemur naj bi vlada prevzela vodilno vlogo. Stališče poljskega kluba nasproti vladi je odvisno od njene krepke in požrtvovalne inicijative za ozdravljenje sedanjih brezupnih razmer. Za grofom Dzieduszyckym je govoril govornik „Slovenske zveze“, dr. Ploj. Dr. Ploj je kritiziral Körberjevo izjavo in protestiral v imenu „Slovenske zveze“ proti izjavi dr. Körberjevi, da je sedanje ministerstvo pravično vsem narodom. Mi moramo najostreje obsojati sedanjo vlado in izvajati konsekvence. Govornik kritizira vlado Körberjevo in označuje Körberjevo ministerstvo kot strankarstvo ministerstvo, ki je podložno nemškemu veto. Govornik opisuje kričeče krivice, ki jih zadaja sedanja vlada Jugoslovanom, posebno koroškim Slovencem, s katerih jezikovnim bojem se govornik v svojem govoru podrobneje bavi. Nadalje označi dr. Ploj stališče kluba v zadevi nagodbenega vprašanja in pravi, da dr. Körber se dela jako pogumnega, da s svojimi govori skuša sugerirati najvišja pričakovanja, a končno so razočaranja tem bridkejša. Dr. Ploj ostro graja Körberjev izbruh proti obstrukciji in pravi, da v sedanjih časih ni potreba praznih refleksij, ampak pozitivnega programa. Taki izbruhi proti obstrukciji, ki ima krepak odmev v narodu, niso na mestu, ker je to le parlamentarično sredstvo proti nemški nasilnosti. Govornik konča svoj govor z besedami: V sedanjih resnih časih potrebujemo resnega državnika, ki ne bi provociral in bi gledal na to, da bi dal pravo pravico in resnico. Tako bi se ustvaril oni milieus, v katerem bi se združili vsi prijatelji miru. Tak mir pa bi moral zavladati ne le na severu, ampak tudi na jugu. (Gromovito odobravanje pri slovenskih strankah. Govorniku so vsestransko čestitali.) Dr. Kathrein se je pohvalno izrekel o odločnem nastopu dr. Körberja, ter apeliral na poslance, naj opuste obstrukcijo. Posl. Romanczuk je menil, naj bi državni zbor pritiskal, naj bi se krona tudi z ozirom na našo državno polovilo odovedala svojim privilegijem glede vojske, kakor zahtevajo to Madjari.

V sredo je govoril od napredne nemške strani posl. Gross. Glede nagodbe z Ogrsko je rekel, da je njegova stranka za to, da bi se nagodba sklenila, a ne za vsako ceno. Potem pa je bil v svojem govoru tako nesramen, da je očital dr. Körberju preveliko popustljivost nasproti Čehom. Za njim je govoril dr.

Ferjančič. Rekel je, da se Slovencem očita, da niso prijazni militarizmu. Saj pa ni tudi nobeno čudo, ako bi bili Slovenci nasprotni militarizmu, ko je pač znano, da je militarizem v Avstriji tudi germanizatorično sredstvo. In ker je militarizem ponemčevalno sredstvo, zato so Slovenci nasprotni nemškemu poveljnemu jeziku. Govornik zameri ministrskemu predsedniku, da se ni niti z besedico spominjal slovenskega vseučilišča, ki postaja za Jugoslovane vsak dan bolj potrebno. Nato preide govornik na koroške sodne razmere ter na krivice, ki se v tem pogledu gode koroškim Slovencem. Na koroških sodiščih se hoče slovenskemu jeziku popolnoma zapreti vrata. Govornik bi rad vedel, ako se to godi na višje povelje, in morebiti zato, da se ugodi vsenemškimi željam, ter se tako odškoduje Nemce za usluge, katere izkazujejo dr. Körberjevi vladi zadnji čas. Dokler se ne premene na Koroškem sedanje krivične in nepostavne razmere, dotlej morajo Slovenci smatrati dr. Körberjevo trditev, da je njegova vlada zaščitnica vseh, raznim narodnostim v ustavi zajamčenih pravic, kot puhlo frazo. Nato dobi besedo dalmatinski posl. Borčić. Borčić opisuje žalostne narodnogospodarske in politične razmere, v katerih se nahaja Dalmacija, in pravi, da bi bila pravcata ironija, zahtevati od ljudstva, s katerim se tako krivično postopa v Avstriji, da bi bilo ti državi Bog ve kako naklonjeno. Hrvatsko ljudstvo pričakuje z gotovostjo dan svojega ustajenja. Zastareli in gnjili centralizem moral se bode prejel ali slej umakniti novi, moderni in duhu časa odgovarjajoči državni obliki. Svoj govor pa sklene z zahtevo po splošni volilni pravici in po odpravi sedanjega avstrijskega centralizma. Za Borčićem je poprijel zopet besedo ministrski predsednik dr. Körber. Odgovarjal je najprej na govor dr. Kramarja, posebno v zadevi skupne armade. Glede koroških zadev postavil se je dr. Körber popolnoma na nemško-nacionalno stališče ter naravnost izjavil, da bo vlada vzdržala krivico, ki se godi goroškim Slovencem. Dejal je: Vlada je nameravala razmere na Koroškem izboljšati, ali pred kakim agitatorjem se ne more umakniti. Tu je dr. Körber najbrže mislil na g. dr. Brejca. Körber je nadalje dejal, da na razmerah, katere so navajali češki govorniki, ni vlada kriva, ter je vso krivdo naprtil češki obstrukciji. Körberjeva izvajanja so slovenske poslance jako razburila in jih prepričala, da od te vlade ni pričakovati dobrega Slovanom. Kar se tiče vseučilišnega vprašanja, povdarja ministrski predsednik, da je v svojih zadnjih

PODLISTEK.

18

Mladi gozdar.

Izvirni roman. Spisal Soški-črnošolec.

(Dalje.)

„Ah, — v tem je resnica!“ oglesi se šegavo Sever, zroč v polni bokal.

„Ven z resnico! — Vsak naj jo pokusi nekoliko!“ pridene takoj nadgozdar in nalije vsem kozarce.

„Kaj? — Samo nekoliko?“ poseže vmes Mirko in pogleda od strani Severja, ki se takoj resno postavi:

„Ali celo, ali nič! — Resnica je nerazdeljiva. — Ni-li res, gospa?“

„Res je; prav imaš, Tone“, pritrdi gospa smeje se.

„Torej bodi! — Tu imaš, Tone, cela naj bo tvoja“ dē nadgozdar in postavi pred Toneta bokal.

„Zlezla mu bo v lase“ pripomni Mirko.

„Lase lahko odstrižem“, odreže se Sever navidezno resno, drugi se mu pa smejejo.

Nato opomni gospa uljudno goste, da treba tudi malo jesti in malo piti, ako hočejo biti dolgo časa zgovorni in dovtipni. In vsi so ubogali gospo. Jedli so in pili ter bili nekoliko časa precej tihi. Nazadnje je pa Sever vstal, prijel kozarec in napil:

„Živela naprej resnica! — Živela gospod nadgozdar in gospa! — Živel naš Mirko! — Živela žeja, dokler se nam vinček v bokalu smeja!“

Vsi so veselo smeje se vstali in trčili drug drugemu na zdravje. Kar pol kozarca ga je potegnil Sever v dušku ter se zadovoljno oddahnil:

„Star študent ga pije, kakor šolska goba...“

„Gospod Mirko, kako to, da ste danes tako tihi?“ povpraša prijazno gospa, ki je uže več časa skrivaje opazovala nagovorjenca.

„Sam ne vem“, odvrne Mirko malo v zadregi.

„Vstal sem morda davi z levo nogo“.

„No, ako ni hujšega vzroka“, poseže vmes nadgozdar, „to preide kmalu“.

„Mirko, — pogum! — Pij! — Vtopi skrbi v vinu!“ oglesi se Sever z glasom, ki je očitno kazal, da ve za vzrok Mirkove molčečnosti.

„Ti me izdajaš, Tone“, reče pol resno, pol šaljivo Mirko.

„Ha, — izdajam skrivnosti, ki ne zaslužijo tega imena“, zasmeje se Sever.

„Prav imaš“, pritrdi mu nekako zadovoljno Mirko.

„Čemu bi skrival? — Povedati hočem, kaj me dela tako tihega. — Spominjate se gotovo še, gospod nadgozdar, da ste mi naročili v sredo, naj odpustim od dela mladeniča, Podleskovega Tineta. Naredil sem, kakor ste mi veleli: še istega večera izplačal sem mu, kar je zaslužil, ter ga odslovil. Molče, a z izpremenjenim obrazom, je vzel denar ter mi odhajaje zagrozil s pestjo“.

— Tu preneha Mirko, kakor da bi hotel počakati, kaj poreče nadgozdar. Nekaj hipov je vse

tiho, potem pa vstane nadgozdar, vpre obe pesti trdo ob mizo, ter vpraša, vidno razburjen, resno in odločno Mirka:

„Imate-li priče?“

„Ne; godilo se je vse to na štiri oči, ker nisem hotel osramotiti mladeniča v pričo drugih delavcev“.

„Mirko, vi ste predobri! — A prav je, da ste razkrili to stvar meni; čutil bo še fant, kaj se pravi — reče nadgozdar in sede.

„Ako smem prositi, gospod nadgozdar“, oglesi se Mirko, „pustimo vse to v miru. Ne bilo bi mi ljubo, ako bi si v tujem kraju nakopal na glavo sovražnikov. — Mladenič se bo pomiril in pozabil, kar je bilo...“

„Ako sami tako želite, dragi prijatelj“, odgovori nadgozdar malo mirneje, „bodi! Prizanesem mu za sedaj. Če se vam pa še kedaj zgodi tudi najmanjša krivica, kar naznanite mi“.

Tako je potekla prijateljski družbi pri nadgozdarju onega popoldne ura za uro. Kozarec za kozarcem bil je poln in zopet prazen. Beseda je dala besedo; dovtip in resnoba segala sta si v roko, dokler ni nastal trd mrak, — čas odhoda.

„Lahko noč!“ voščijo si prijazno drug drugemu in Mirko in Sever odideta.

(Dalje pride.)

Fran Jenčič 5 K, gosp. dr. Brecelj 1 K, N. N. 1 K, gosp. Setničar 4 K, gosp. Toroš 1 K, gospa Toroševa 1 K, gosp. Alfred grof Coronini 20 K, gosp. Fran Finšgar, c. kr. okr. šolski nadzornik, 10 K, gospa Milena Papež 3 K, gosp. svet. Fran Plohl 2 K, gospa M. Kanceler 2 K, gospa Josipina Znidaršič 6 K, gospa Antonija Hrovatin 5 K, gospa Terezija Mercina 2 K, gosp. Josip Hrovatin 5 K, gosp. prof. A. Santel 3 K, gg. Konjedic in Zajec 10 K, gosp. J. Kopač, svečar, 5 K, gosp. J. Kutin 1 K, gosp. Fr. Kokole 5 K, gosp. Fr. Novič 2 K, gosp. Rud. Drufovka 2 K, gosp. dr. Treo 20 K, gosp. dr. Oswald 2 K, gosp. Oton Puc 5 K, gosp. prof. Čebular 3 K, gosp. Drag. Gilčvert 5 K, gosp. Gašp. Likar je podaril zvezkov, gosp. Reje, župnik v Čepovanu, 2 K, na veselici v Renčah nabrala gospdč. Hrovatin 5 K, gosp. Iv. Rojce, kurat v Biljah, 2 K, gosp. Petaztzy, trgovec, 60 parov nogovic, 1 jopico, 4 pare rokovic, gosp. Henrik grof Attems, c. kr. dvorni svetnik, 10 K, gosp. J. G. 10 K, gosp. F. St. 5 K, Nekdo 20 K, gosp. baron Andr. Winkler 10 K, gosp. Figel, posestnik, 5 K, X. Y. 5 K, gospa Marija Dominko 5 K, gosp. V. Bežek, prof., 5 K, N. N. 3 K, N. N. 3 K, gosp. Fras, prof., 2 K, gosp. Iv. Mercina, c. kr. vad. učitelj, 2 K, gosp. Tabaj, katehet, 3 K, gosp. Komac, c. kr. vad. učitelj, 2 K, gosp. Skubin, c. kr. vad. učitelj, 3 K, gosp. F. M. 2 K, gospa Pirjevecova 3 K, gosp. Sivec, c. kr. vad. učitelj, 3 K, gosp. dr. Fr. Kos, prof., 3 K, gosp. Čibej, c. kr. notar, 5 K, gosp. Ant. Pintar 2 K, gosp. I. N. Humar, kurat, 4 K, gosp. I. Cigon 1 K.

Upravišтво „Gorice“ prejelo: g. J. Mašera, vikar, 10 K.

Vsim gg. dobrotnikom se v imenu šol. mladine zahvaljuje in kličje: Bog povrni!

Šolsko vodstvo.

Opozarjamo zopet na shod zastopnikov zavarovalnic za govejo živino, ki se bo vršil na semenj sv. Andreja v Gorici pri g. Katniku od 11.—12. ure dopoldne.

Zahvala. — Na zabavnem večeru in naslednje dni je bilo čitalnišnem odboru izjavljenih od preminogih udeležencev kaj mnogo čestitk na tako častno uspehi priredbi. Teh laskavih izjav pač odbor ne sme hraniti zase; dati je mora marveč naprej v podobi iskrene zahvale vsem onim častitim damam in gospodom, ki so s požrtovalno vnemo in vstrajnostjo posvetili dobrotvari svoje izvrstne moči. Naj jim bo lepi uspeh v prijetno zadoščenje in vspodbujajo k vstrajanju tudi v prihodnje.

V Gorici, dne 27. nov. 1903.

Odbor „Slov. Čitalnice“.

Odlikovan slovenski obrtnik na V. mejnarodni razstavi v Rimu. — Slovenski rojak, g. J. Kopač, svečar v Gorici, je razstavil svoje svečarske izdelke na V. mejnarodni razstavi v Rimu za l. 1903. Prisojena sta mu bila kot odlikovanje zaslužni križec in zlata kolajna. Kakor je znano, je g. Kopač na razstavi v Vidmu dobil za svoje svečarske izdelke največje odlikovanje! Čestitamo!

Javni shod pri Rebku. — Poročilo o tem shodu, ki se je vršil v nedeljo pri Rebku, priobčujemo na drugem mestu, namreč v dopisu iz Kamenj. Ni torej naš namen, da bi se na tem mestu po bližje bavili s shodom. Le gledé vabila, ki nam je bilo doposlano, naj spregovorimo par besed. Vdabili smo je v petek in bi je torej lahko priobčili v sobotnem listu, ki bi pa prišel v roke večini naših čitateljev na vipavski strani še-le v nedeljo popoldne in prilično takrat, ko se je shod že pričel. Kak pomen naj bi tako vabilo imelo, si vsakdo lahko misli. Ni torej izključeno, da bi se nam ne bilo nalašč tako pozno doposlalo omenjenega vabila. Sicer naj pa tu odkritosrčno povemo, da bi vabila ne priobčili, četudi bi nam bilo isto pravčasno došlo. Storili ne bi tega zaradi tega, ker je bil na shodu določen za govornika dr. Tuma, t. j. oni človek, ki je na javnih shodih že ponovno izpovedal svoje prepričanje, da našemu kmetu ni več pomagati. Čemu bi torej mi naše kmete farbali, vabeč jih na shode, kjer bi jim govoril človek, ki je v svojem notranjem prepričanju, da jim ni več pomagati. Tak človek bi jih k večjemu le farbali. V vabilu, katero nam je bilo doposlano, je bilo rečeno, da sklicnje javni shod neko sadjarsko društvo. Človek bi menil, da se bode na takem shodu govorilo le o zadevah, tičočih se sadjereje, trtorije in sploh o vprašanjih, katera bi zamogla zanimati sadjerejce in k večjemu tudi vinogradnike. Kako pa, da se je vtihotapilo na ta shod vprašanje glede zboljšanja plač ljudskim učiteljem, to naj umeje kdor hoče. Na shodu, kakoršnega je objavila „Soča“, ker ni bilo nič rečeno,

kdo ga sklicnje, bi bilo tako vprašanje umestno, nikakor pa na shodu, za kakoršnega smo dobili vabilo mi. Torej že oblika sklicanja tega shoda je bila dvoumna. Ali ne diši vse to po splošnem farbanju našega ljudstva, od strani izvestnih ljudij?

Semenj sv. Andreja. — V pondeljek dne 29. t. m. začne v Gorici veliki letni semenj sv. Andreja in bode trajal 14 dni. To se nam je zdelo potrebno priobčiti zaradi tega, ker so nekateri, držeč se koledarjevega naznanila, kjer stoji tiskano, da je semenj sv. Andreja v Gorici v pondeljek po sv. Andreju, tako tolmačili, kakor da bi letošnji semenj začel šele drugi pondeljek, ker pade letos god sv. Andreja ravno na pondeljek. V pondeljek po sv. Andreju začne semenj sv. Andreja le takrat, ako pade god sv. Andreja na kak drugi dan v tednu in ne na pondeljek.

Ena laž več. — Pretekli teden je sporočala „Soča“, da je rekel čitalnični pevovodja predsedniku pevskega društva, da ne bode miroval, dokler tega društva ne uniči. Mi smo se o tem informirali in izvedeli, da ni to res, in da ni čitalnični pevovodja izrekel v dotičnem pogovoru s predsednikom pevskega društva niti ene besede, ki bi imela najmanjši znak kakakega žuganja. Gab. meri pač po svojem valtu: ker si je on domišljal, da uniči sam „Kroj. zadrugo“, meni, da bolehajo tudi drugi na enaki domišljivosti.

Vsi so se smejali, le on se je jezil. — V nedeljo so imeli v hotelu „zum goldenen Hirschen“ takozvani „Lachabend“. Hotelov reprezentant je bil najel nemškega „Bauchrednerja“, ki je s svojim močiteljnim zbijal sale, da se je vse hahljalo. Kar naenkrat močitelj obmolke in noče več odgovarjati. Ko ga „Bauchredner“ vpraša, zakaj molči, se močitelj odreže: Gabršček je tukaj; bojim se, da objavi moje besede v „Soči“. Smeh in krotot je po tem odgovoru stresal dvorano, le Gabršček se je jezil, da ga je celo mrtvi močitelj tako dobro poznal.

Tako se maščuje Gabrščekov „narodni piruh“ nad samim Gabrščekom.

Resulca v oči kolje. — Naši dopisi „Iz goriške okolice“ bodejo lastnika „Soče“ vsled bridkih resnic, ki se nahajajo v njih, tako močno v oči, da je začel vsled hudih bolečin, kar besneti. Zato pa ravsa in šavsa okolo sebe ter obgrize zdaj jednega zdaj drugega, o katerem ima le količkaj suma, da bi znal biti pisatelj omenjenih dopisov. To besnenje nam sicer provzročuje mnogo zabave in smeja, in prepričani smo tudi, da ga ne bode še konec. Ali umestno se nam pa vendar le zdi na tem mestu povedati, da dopisnika ni nikjer drugje iskati, nego le tam, kjer živi in stanuje, namreč v okolici.

Porotne obravnave. — V sredo je stal pred tukajšnjo poroto 47-letni Jože Vechi, rojen v Trstu, a pristojen v občino Villesse v Furlaniji. Tožen je bil, da je 16. julija t. l. v Trziču zažgal tri postelje v nekem prenočišču. Vsled tega zgorole niso samo postelje, marveč zgorle je tudi jeden del hiše, v kateri so se nahajale omenjene postelje. Vechi, znan postopač, ki je bil radi različnih kaznivih dejanj že večkrat obsojen, je vse to priznal rekoč, da je mislil, da zgori cela hiša. To bi pa zaradi tega rad videl, ker bi našlo potem v Trziču mnogo ubogih delavcev zaslužka. Za to „človekoljubno“ nakano mu je sodni dvor prisodil štiri-letno težko ječo, potem, ko so ga porotniki spoznali krivim.

V četrtke se je vršila obravnava proti A. Tomsiču, rojenemu v Ljubljani l. 1869, a pristojnemu v Litiijo. Državno pravdnštvo ga je tožilo zaradi uboja, izvršenega nad Omeršo Jožefom in radi težke telesne poškodbe, izvršene nad Petrom Gorjancem. Bilo je dne 15. avgusta, ko so različni ljudje igrali v krčmi Simona Kemperla v Hudajužni. Bili so tu večinoma železniški delavci. Med slednje je spadal tudi obtoženec, kakor tudi ubiti Jožef Omerša in težko ranjeni Peter Gorjanec. Med igro nastal je med igralci prepir, ki je končno nehal s pobjem in s težko telesno poškodbo. Pred krčmo zgrabila sta se najprej ubiti Omerša in toženi Tomsič. Bil je prvi Omerša, ki je prisolil Tomsiču zausnico. Tomsič je potegnil iz žepa nož in je z njim najprej nevarno ranil dvakrat Antona Gorjanca, ki je hotel zabraniti pretep med Omeršo in Tomsičem. Potem pa je Tomsič z nožem dvakrat ranil Omeršo ter mu prizdejal na vratu tako rano, da je ranjenec že v malo minutah umrl. Toženec ni tajil zgoraj omenjenih dejanj, pač pa se je izgovarjal, da jih je izvršil, ker je bil prisiljen braniti se. Zaslišanih je bilo več prič, ki pa niso tako pričale, da bi njih pričanje napravilo na poslušalce utis,

kakor da bi bil Tomsič res siljen poslušati se v svojo lastno obrambo tako skrajnih sredstev. Tomsič bil je že večkrat kaznovan. Občina, v katero pripada, pa ni vedela o njem povedati kaj natančnejšega, ker se nahaja Tomsič skoro ves čas svojega življenja izven občine. Pa tudi ubiti Omerša bil je jako prepirljiv in je bil tudi večkrat kaznovan, tako še nedolgo tega na 5-tedensko ječo tudi zaradi pretepa. — Razpravo je vodil deželnosodni svetnik Zörer, prisednika bila sta deželnosodna svetnika Kuhačević in Rutar. Tožbo je zastopal državnopravdni namestnik Jeglič, zagovornik pa je bil dr. Pavletič. — Porotnikom je bilo stavljenih šest vprašanj in sicer tritličoča se uboja in tritličoča se težke telesne poškodbe. Prvo glavno vprašanje se je glasilo: je-li obtoženec res kriv uboja; drugo eventualno vprašanje, namreč za slučaj, da se potrdi prvo, je bilo: je-li obtoženec storil to v opravičeni silobrani; tretje dopolnilno vprašanje za slučaj, ako se potrdita prvi dve vprašanji, pa je zahtevalo od porotnikov, da se izrečejo, dali je obtoženec prekorščil skrajne meje potrebne silobrani. Slična so bila tudi ostala tri vprašanja gledé težke telesne poškodbe. Državnopravdni namestnik je v svojem daljšem govoru, v katerem je navaial vse okoliščine prav na drobno, prišel do zaključka, da je bila v tem slučaju izključena opravičena silobrana. Zagovornik dr. Pavletič je izvrstno pobijal trditve državnopravnega namestnika ter priporočal porotnikom, da se izrečejo za to, da je obtoženec izvršil uboj ter težko telesno poškodbo v opravičeni silobrani. Porotniki so pa soglasno odgovorili, da, glede poglavitnih vprašanj, namreč glede uboja in težke telesne poškodbe, a z osmimi proti štirim glasovi zanikali opravičeno silobran. Na podlagi tega pravoreka je obsodilo sodišče obtoženca Antona Tomsiča na 5-letno težko ječo z jednim postom na mesec.

Včeraj se je imela vršiti porotna obravnava proti kleparju Fantuzziu iz Gorice, katerega je tožil dr. Grazadio Luzzatto, zaradi obrekovanja potom tiska. Ker je Fantuzzi objavil v tukajšnjih listih izjavo, s katero je bil tožitelj zadovoljen, je tožitelj odstopil od tožbe in je torej odpadla dotična kazenska razprava.

„Corrierove“ prismođarije. — Zadnji „Corriere“ se strašno jezi nad tem, da se dobivajo na tukajšnjem okrožnem sodišču tudi slovenske vstopnice k porotnim obravam, ki se vrše v slovenskem jeziku, ter pravi, da je to strašen napad na italijanstvo goriškega mesta. Tako prismođarijo zamore napisati le židovski „Corriere“, ki je prisegel večni boj proti resnici in pravici. Kaj imajo vendar opraviti slovenske vstopnice k slovenskim porotnim obravam s italijanstvom ali z neitalijanstvom goriškega mesta, ko je vendar okrožno sodišče sodna oblast, pod katero spada večji del slovenskih okrajev goriške dežele, kjer se torej obravnavajo vsi slučajji, ki se zgodijo v teh slovenskih okrajih in ki se morajo obravnavati pred tukajšnjim porotnim sodiščem, in sicer v slovenskem jeziku? Če so torej porotne obravnave slovenske, če se vrše iste proti slovenskim strankam, če nadalje iste zanimajo v prvi vrsti Slovence, in če so končno vsi obravnavni spisi takih obravnav slovenski, kake naj bodo torej vstopnice k obravam, ako ne slovenske! Kaj je pa treba, da zahajajo k slovenskim porotnim obravam ljudje, ki slovenskega jezika ne umejo! Naj gređo raje po drugih svojih poslih ali kamorkoli in tako si bodo prihranili mrzlico, katera jih napade, ako dobijo v roke kako slovensko vstopnico k porotnim obravam. „Corriere“ pravi, da se nabaja v njegovem uredništvu jedna takih vstopnic kot „corpus delicti“. Ti uboga vstopnica slovenska, Bog ve, kaka usoda te čaka! Sicer smo pa izvedeli, da vdobi vstopnico vsakdo v takem jeziku, v katerem po nji vpraša.

Pazite na svoje žepe. — Na živalskem trgu v Gorici je zmanjkala po-

sestniku Jožetu Staniču z Anhovega de-narnica, v kateri se je nahajalo 25 K.

Pretep. — V nedeljo sta se sprla v neki krčmi v Šempasu neki Živic iz Šempasa in oni znameniti napredni agent Špacapan iz Ozeljana, ki je tudi komij v naprednem konsumnem društvu na Otavi pri Šempasu. Neki blizo njih se-deči moz jih je hotel pomiriti, a pri ti priliki ga udari Šp. z steklenico po glavi, da se mu je kri ulila. To je tudi sad naprednjak-izma. Seveda ima stvar že sodnija v rokah.

S steklenico ga je udaril. — Pod tem naslovom prinesli smo v 84. št. našega lista vest o nekem prepiru med fanti, o katerem smo rekli, da se je vršil v Šmarjah v neki krčmi. Danes pa popravljamo to vest v toliko, da se je ome-njeni prepir vršil v neki krčmi v Velikih Žabljah med tamošnjimi mladeniči in da je izmed istih le Emil Jejčič pristojen v Šmarije.

80 let stara žena zgorela je v Vitovljah pri Šempasu. Grela se je namreč v sredo krog poldne pri ognju in ogenj se je poprijel njene obleke. Mož jo je hotel rešiti, a ni bilo mogoče. Žena je v groznih mukah in popolnoma pri zavesti še tisto noč umrla. Pazite ko se grejete!

Padla z murve. — 65-letna Katarina Vižintin z Mirna je smukala murvino perje in je pri tej priliki padla z murve ter se tako poškodovala na hrbtu, da so jo morali prenesti čez nekaj dni v tukajšnjo žensko bolnišnico.

Izredno dobra letina za krompir in za repo. — V Šempasu je pridelal g. Martin Štrkelj, na prostoru še ne treh četrtov njive, nad 100 kvintalov krompirja, med katerim se je dobilo več takih, ki so tehtali nad en kg. In to kot prvi pridelek. Kot drugi pridelek pa je pridelal na ravno istem prostoru nad 100 kvintalov repe. In med to repo je veliko takih, katerih zadostuje 40 za en kvintal. Seveda je na onem prostoru zemlja jako dobra, a je bila tudi precej pognojena.

Sueg. — V petek po noči je zapadlo v istočni Istri in okolici Reke vse polno snega. Posebno veliko snega je bilo na Učki in pa v Lovrani.

Hrvatska zmaga. — Te dni so se vršile v Roču, v buzetskem okraju v Istri, občinske volitve, pri katerih so Hrvatje zmagali v tretjem in v drugem volilnem razredu ter si tako pridobili večino v občinskem starešinstvu. Po dolgotrajni borbi tamošnjih hrvatskih rodoljubov se je torej končno vendarle posrečilo iztrgati občinsko upravo iz rok Italijanov, kateri so doslej tam vedno gospodarili. Ta občina ima skoro izključno hrvatsko prebivalstvo; le v takozvanem „Gradu“ Roč, kakih 40 hiš, ki stoje okoli cerkve, je nekaj karnjelskih družin, ki si so znale z raznimi zvijačami s pomočjo vladinih organov in s pomočjo istrskega deželnega odbora do zadnjega časa obdržati gospodstvo nad vsem hrvatskim prebivalstvom, ki je raztrešeno po raznih selih še precej obširne občine. Hvala Bogu, da je tega gospodarstva jendenkrat konec.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavrtki za K 24.00 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je od-tisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun kirchen).

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene »kapljice sv. Marka«, mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Po-dati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitve bolezni. Zato pa opo-zarjamo p. n. gg. čitatelje na današnji oglaš »Mestne lekarne« v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

Mnogo denarja!

do 800 K na mesec zamore vsakdo zaslužiti lahko, pošteno, brez stroškov in posebnega znanja. Pošlje naj takoj svoj naslov pod E 1095 na: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“, Mannheim, Merfeldstrasse št. 44.

„Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“

naznanja tem potom,

da bi rado društveno imetje devet do deset tisoč kron z dnem 31. decembra 1903 založilo proti pupilarni varnosti na vkunjižbo I. loco.

Prosilci naj svoje pismene prošnje polagajo do 15. decembra t. l. pri tem društvu.

Gorica, 26. novembra 1903.

ODBOR.

izvajanjih mislil istotako na ustanovitev univerze na Moravskem, kakor na ustanovitev samostojne italijanske univerze, katere potreba je že negativno izkazana po nevdržljivih razmerah v Inomostu. Kar se tiče moravske univerze, menim ministrski predsednik, da poleg kulturnih momentov treba upoštevati tudi narodni moment.

V četrtek je vlada predložila zbornici novi zakonski načrt glede odmere vojaških taks. Posl. Kathrein je predlagal, naj zbornica najprej potrdi potrdi proračunski provizorij. Posl. Mazorana pa je stavil interpelacijo zaradi dogodkov v Inomostu. Nato se je nadaljevala debata o dr. Koerberjevem govoru. Govorili so govorniki in sicer: Čeh dr. Foit, Nemec dr. Menger in radikalni Čeh Klofač. Posl. Foit je izjavil, da so Čehi vedno pripravljeni sodelovati na kakem poskusu za konsolidiranje Avstrije ali le pod pogojem, da se bodo spoštovale njih pravice ter njih politična in kulturna važnost. Posl. Menger je proti temu, da bi se pravice, katere ima krona od armade, oddale zakonodajnim avstrijskim zastopstvom, ker bi se na ta način zanesel narodnostni boj tudi med armado. Posl. Klofač priporoča uvedbo federalizma in sicer tudi kar se tiče vojske.

Dopisi.

Iz Dornberga. — „Soča“ nima še miru, dasi je morala objaviti popravek o grdih lažeh, katere je nagradila v dopisu iz Dornberga v svoji 89. številki čez dornberškega župnika. Rada bi vedela, če že Dornberžani ne dajo župniku celih 5000 gld., koliko pa bi približno „ta primerna plača“ znašala, da se enkrat vred. No, g. Gabršček, vi ste urednik „Soče“. Če ste torej vi poklicani župnikom plače urejevati, bi vam jaz, kar se moje tiče, do vinarja povedal, kaj mi Dornberžani na leto dajo; pa vem, da mi ne boste verjeli, torej vam raji dam priliko, da se sami osebno prepričate. Čujte, jaz imam še vse vino, kar sem ga letos od ljudstva kot kongruo ali plačo prejel. V tem vinu je celó marsikatero zastano vedro iz l. 1902., torej več kot letošnja kongrua.

Jaz bi rad vino spravil v denar, ker, vključno s strašni bogatiji, katero mi vi pripisujete, potrebujem novcev za razna opravila. Vi, g. Gabršček, ste pa, kakor čujem, zraven tiskarja, postali tudi „oštir“. Za vaši dve veliki „oštariji“ potrebujete gotovo tudi veliko vina. Pridite toraj še po moje, prav hvaležen vam bom. Ako slučajno nimate pri rokah 10.000 kron ali 5000 gld., bodite le potolaženi. Več kot zadostuje, da vzamete seboj „ta mali takvin“, kamor spravite le en tisočak gld. Vino vam dam po 18 gl. hekto in sicer vse, kar mi ga je ljudstvo za kongruo dalo za letošnje in lanske leto. Pa vas zagotovem, da bote od tisočaka še nekaj stotice, ne kron, ampak goldinarjev nazaj nesli. Tudi za „svinske jezike“ — da vas ne obleze zona — katere od dobrega ljudstva dobivam o priliki blagoslovljenja hiš, in za „ofer“ sv. Štefana, se bodeva „zglihala“ za prav nizko ceno, tako, da se bote čudili. In to je vse. Potem bote pa lahko resnico poročali o župnikovi plači, katero mu ljudstvo daje, ne da bi vam bilo treba sprejemati popravkov. Obenem pa bote tudi dali „pod nos“ porednim dornberškim liberalcem, ki so vas in vaše čitatelje v tej zadevi tako debelo farbali. Župnik.

Iz Kamenj. — Brejski učitelj Mužina je v imenu vinarskih in sadjarskih društev na Vipavskem sklical pretečeno nedeljo „liberalno - učiteljski - kmetijski“ shod k Rebku na Goričici. Ob 3½ so se zbrali moške obeh strank, ter napolnili veliko sobo; s tistimi, kar jih je bilo še zunaj, jih je bilo okoli 150 oseb. Predsednikom je bil izvoljen brez ugovora križki nadučitelj Medvešek. Prvi je govoril poslanec veleposestev, Jakončič, o žalostnih kmečkih razmerah na splošno, kmetijski družbi, ki ne skrbi za slovenskega kmeta, o samopomoči potom vinarskih in sadjarskih društev in zadrug. Drugi govornik, ajdovski nadučitelj Bajt, je govoril o revščini učiteljev in potrebi izboljšanja plač, katero se jim že toliko časa obljubuje, pa ne da.

Med tem je prišel kamenjski župnik Kosec, ter povedal svoje pomisleke o namenu shoda: Sklicatelj je vabil osebno voditelja „liberalne“ stranke, kako pa, da ni vabil tudi oboje poslance „domačih kmečkih občin“ Grčo in Berbuča? Čudno, da vabijo na kmečki shod dr. Tumo, poslanca uradnikov ter mestnih in tržnih obrtnikov, tistega Tumo, ki je nasprotoval predlogu, naj dežela vzame pobiranje užitnine v lastno upravo, kjer bi imela dežela lep dobiček, kateri bi dobro služil v pomoč učiteljem; nasprotno pa, je bil za brezpogojno povišanje učiteljskih

plač, naj se denar vzame, kjer se hoče (ker ga ni drugje, seveda le iz žepov kmeta ali pa morda iz farske bisage, ki nima dna!). Shod je bil naznanjen že pred dvema tednoma v „Soči“, v „Goriči“ in „Prim. Listu“ pa ne. Je-li shod le za tiste, ki berejo „Sočo“ ali za vse vipavske kmete?

Sklicatelj pravi, da so bili vabljeni vsi poslanci brez razlike, klerikalni Jakončič in Klančič tudi. Grčo in Berbuč sicer nista bila osebno vabljena, pač sta pa lahko vedela iz listov, da so vsi poslanci vabljeni. „Goriči“ pa je poslali naznanilo o shodu tajnik brejskega društva. „Goriči“ pa najbrž ni hotela priobčiti vabila.

Dr. Tuma je odgovarjal očitaniu glede škode, ki jo ima dežela od tega, da ne pobira užitnine sama, da je le izmišljena, ker je bilo vse zastopniško sklepati lastno pobiranje, potem ko je vlada sklenila pobirati glavno užitnino od žganih; glede izboljšanja učiteljskih plač pa so bili vsi poslanci klerikalni in liberalni razven Tume proti povišanju, zadnji hip pa so se premislili in vsi skupaj z Lahi sklenili zakon za povišanje; on je bil dosleden in odkritosrčen, oni pa nedsledni. Govoril je nadalje o razmerah v deželni zboru, nedelavnosti klerikalnih poslancev, ki nikoli ne pridejo med ljudstvo, kakor-le pred volitvami, sebe je povzdigoval kot uzor delavnega poslanca, ki je bil v blagor ljudstva primoran rešiti gnjilo edinost; on daje ves poslanski zaslužek v dobrodelne namene; udriha je posebno po slovenskih duhovnikih, da niso nič storili v blagor ljudstva, še le zdaj so začeli hoditi med ljudstvo hujskati; ljudstvo pa je bilo zapuščeno in nezavedno, še le učitelji so ljudstvo izobrazili in mu oči odprli. Največ revščine in hudodelstev je v katoliških deželah. Najbolj pa so navzoči spoznali dr. Tumovo krščanstvo, ko je trdil, da se že moli 2000 let, pa vendar prihaja od zgoraj le dež in toča. Celó navzoči naprednjaki so proti splošnemu nejevoljnemu vgovarjanju v zadregi molčali, ker je njihov malik le preodkrito izpovedal svojo liberalno vero.

Nepristranski predsednik Medvešek je Kosecu in Tumi dal prav fino pod nos, češ, da je Kosec zajahal eno svinjo, ki je klerikalna, Tuma pa drugo, ki je liberalna! Ker primera s svinjo Medvešku tako ugaja, naj ve, da razsodni ljudje slutijo, da bi Medvešek in liberalni učitelji najraje zajahali obe svinji, liberalno in klerikalno; ker se jim pa zdi, da je klerikalna bolj opitana, bi jo radi zaklali in si napravili iz nje dobre klobase v podobi povišanih učiteljskih plač, s preostankom bi pa radi še liberalno svinjo spitali.

Govoril je še dr. Tuma o deželni hipotečni banki in njeni koristi, ter povdarjal, da med izposojevanjem pri dež. banki in pri „Montu“ ni druge razlike, kakor, da „Mont“ razdeli čisti dobiček med župnike za reveže, banka pa za deželne potrebe v znižanje naklad.

Potovalni učitelj kmetijstva Štrekelj je pojasnil zadevo brezobrestnih posojil za prenovljenje vinogradov, o vinski klavzuli, ki še vedno ni vničena, o novi deželni postavi glede plemenskih bikov, katere si bo od l. 1904. dalje morala vsaka občina priskrbeti; priporočal je rejo molžne živine, ter prodajanje mleka potom mlekarn.

Slednjič so bile sprejete razne resolucije v prilog kmetijstva. Dva govornika izmed ljudstva sta priporočala edinost. Če tudi sta imela najboljše namene, naj vesta, da edinosti ne bo, dokler ne zavlada na obeh straneh krščanska ljubezen. Krščanska ljubezen pa je le tam mogoča, kjer je vse javno življenje vrejeno po naukih sv. vere. Liberalci pa, kakoršen je dr. Tuma, naj bodo še tako ljudomili in priljubljeni, ko krščanstvo podi iz javnosti v cerkve, ter ljudstvo odvrčajo od katoliške cerkve in hočejo na mesto duhovnikov postaviti učitelje, oni trgtajo vero iz ljudskih src, in z vero gine tudi krščanska ljubezen. Liberalni nauki o uživanju svetnih dobrot gojijo le sebičnost. Zavladalo bo med ljudmi tako bratoljubje, kakor za časa velikega francoskega punta, ko so liberalci v imenu prostosti, bratoljubja in enakosti sekali glave vladarjem in duhovnikom, ubogo ljudstvo pa postreljali ali trumoma na ladjah potapljali.

Noben pameten človek ne more ugovarjati temu, da se ljudstvo na shodih podučuje o njegovih pravicah in dolžnostih, in bodri k strokovnemu napredku; tudi temu ne, da se javno šiba nemarno delovanje ljudskih poslancev, četudi so katoliško-narodnega mišljenja; tudi je nes pametno braniti liberalcem, da svoje s mišljenjke potrjujejo k liberalstvu. Kdo more kaj liberalcem, če se dajo voditi od liberalnih učiteljev! Proti temu pa se more vsak zaveden kr-

ščanski mož postaviti, da hočejo naše krščansko ljudstvo voditi liberalni učitelji, ter ga pod krinko kmetijskega napredka zvoditi v versko nemarnost in političsko neznačajnost. Naj liberalni učitelji najprej spričajajo svoje krščansko mišljenje in značajnost. Ni jim treba klečeplaziti pred duhovniki, tudi klerikalnih poslancev jim ni treba voliti. Pač pa naj priznajo veljavnost krščanskih načel v javnem in zasebnem življenju. Dokler pa sami nimajo jasne načel, ter ne vedo, so li liberalci ali socialdemokrati ali realisti ali agrarci; dokler se sramujejo očitno spoznavati, da so katoličani, dokler izključujejo iz svoje družbe in zaničujejo tiste svoje tovariše učitelje, ki se ne sramujejo svojega krščanstva; dokler so jim „Soča“, „Slov. Narod“, „Učiteljski Tovariš“ in „Rdeči Prapor“, najprihujljivejšo berilo, jim ni varno prepušiti ljudstva. Mir in edinost smemo še le takrat upati, ko se bosta duhovnik in učitelj po krščanskih načelih združeno medsebojno podpirala v krščanski vzgoji mladine in v časen in večni prospeh krščanskega ljudstva.

J. K.

Iz Aleksandrije 21. nov. 1903. — Naše društvo „krščanska zveza Slovencev v Aleksandriji“ je priredilo na Martinovo nedeljo slovensko predstavo: „Jeza nad petelinom in kes“. Vse igralko, ki so bile naslednje: gospodinja Vladka (Jozefa Leban iz Tolmina), dekle Nežika (Ivanka Vogrič iz Tolmina), Rada (Marija Gregorič z Vogarskega), Lenčika (Katarina Leban iz Tolmina), botra Katra (Justina Žabkar iz Mokronoga), so prednašale to veseligr v splošno zadovoljnost. Posobno sta se pa še odlikovali gospodinja Vladka in botra Katra. Navzočih je bila polna dvorana Slovencev, pa tudi moških ni manjkalo. Omenim samo g. dr. Pečnika, ki je že dalje časa nastavljen v Tontu kot zdravnik pri angleških železnica v Egiptu in je prišel nalašč k predstavi, g. dr. F. Jesenka, prof., g. Antona Leban, inženjerja i. dr. — Veliko veselja je bilo pri predstavi in pozneje pri splošni domači in poštini zabavi. Potreba in korist društva „kršč. zveza Slovencev“, ki ima namen podučevati, zbirati in na dobro napeljavati Slovence v Aleks., katerih je blizu 3000, se kaže in tudi uvažuje vedno bolj. V društvu namreč imajo Slovence poduk vsako drugo nedeljo v zadevah in razmerah glede njih verskega življenja, ker v cerkvi ni mogoče dobiti za to časa. Poleg tega imajo tudi na razpolago dobre knjige in časnike in skrbi se po možnosti tudi za primerno pošteno zabavo in razvedrilo. Lepo je torej v društvu združeno „prijetno s koristnim“ in zato tudi isto vedno bolj napreduje in treba bo kmalu poiskati za društvo večjega prostora, dasi je dvorana v hiši Slovencev g. Jak. Debelaka dokaj prostorna.

V čast vrlim Slovenkam moram reči, da se vedno bolj združujejo in zbirajo v društvu. Seveda je pa tudi, žal, resnično, da še mnogo prekaša število tistih, ki si posebno ob nedeljah drugod iščejo zabave, zlasti plesa; vsled tega pa tudi zadene ne samo nje, ampak tudi njihove stariše kot neizogibna posledica: nesreča, žalost in sramota. Zato se popolnoma strinjam s tem, kar je brati v zadnjem „Prim. Listu“, da bi vsi morali delati na to, da se vsaj omeji izseljevanje, če se že popolnoma ubraniti ne more, ker služkinj je posebno mnogo tu in mnoge so brez službe. Poleg tega je pa najbolj važno in neobhodno potrebno ter sveta dolžnost vseh onih starišev ali predstojnikov, ki imajo svoje hčere v Egiptu, da vedo kako one tukaj žive. V velikem mestu so one tako same sebi pripuščene in v tolikih nevarnostih, da ni čudež, če se jih mnogo zgubi, ker ni nikogar, da bi jih izdatno mogel nadzorovati, ako stariši sami tega ne store. Zato stariši in predstojniki, spolnite v tem oziru svojo vestno dolžnost in ako slišite in ste o resnici prepričani, da so Vaše hčere zašle tu na kriva pota, jih takoj brez odlašanja po avst. konzulatu pokličite domov. Le tako bote mogli Vi enkrat dati odgovor Bogu, le stem jih bote obvarovali propalosti in ob enem dali tudi drugim svarilen vzgled, da se bodo bolj varovale in vkljub nevarnostim velikega mesta dobre in poštene ostale. V kolikor mi bo mogoče, bom jaz vsakemu pomagal, kdor se bo name obrnil; zato delujmo skupno in složno v blagor Slovencev!

P. Benigen Snój,
slov. kurat
v samostanu sv. Katarine.

Politični pregled.

Sklicanje delegacij.

Uradni listi so priobčili vest, da so delegacije sklicane na dan 15. dec.

Sprememba ustave.

Mladočeški klub je sklenil, da si prisvoji nujni predlog posl. Forta glede spremembe ustave. Klub tudi naprosi ostale stranke desnice, naj podpirajo predlog.

Dijaški nemiri v Inomostu.

Ko je prof. de Gubernatis v torek po noči odpotoval iz Inomosta, zbrala se je na kolodvoru velika množica nemških visokošolcev, kateri so priredili de Gubernatisu sovražno demonstracijo ter mu živigali in upili „Abzug!“ Prišlo bi bilo kmalu do spopada med nemškimi in italijanskimi dijakmi, a orožniki in redarji so z energičnim postopanjem to preprečili. Istotako so redarji preprečili nameravano demonstracijo pred italijanskim konzulatom.

Ogrski državni zbor.

V sredo se je izvršila v ogrskem parlamentu izvolitev državnozbornskega podpredsednika. Isti dan so se izvršile tudi volitve v delegacije. Potem se je nadaljevala in sicer v znamenju obstrukcije razprava o zakonskem načrtu glede kontingenta novincev. — V četrtek pa je bil v ogrskem parlamentu hud vihar, ki bi se bil kmalu spremenil v točo. Posl. Podmaniczky je namreč stavil predlog, naj bi zbornica imela predpoludanske in popoldanske seje. Zbornični predsednik je rekel, da bode stavil ta predlog na glasovanje in sicer drugi dan. Posl. Ugron pa je predlagal, da se otvori o predlogu poprej razprava. Ker se je temu ustavljal predsednik, nastal je v zbornici strašen hrup. Poslanci nasprotujočih si strank psovali so se, kakor pijane barabe ter si žugali s pestmi. Kmalu bi prišlo do pretepa. Tudi grof Tisza je posegal vmes in je rekel mej drugim, da je z dr. Körberjem popolnoma zadovoljen, kar dokazuje, da so imeli popolnoma prav oni, ki so trdili, da ni bil konflikt, ki je nastal prejšnji teden med dr. Körberjem in grofom Tiszom, nič drugega nego dogovorjena komedija, ki je pa za oba jako žalostno končala.

Izvolitev ogrskega min. pred. državnim poslancem.

V sredo je bil grof Tisza izvoljen državnim poslancem s 1126 glasovi proti 682 glasov, katere je dobil kandidat neodvisne stranke, Stöcker. Volitev se je vršila pod groznim vladnim pritiskom. Pri ti priliki sta bili dve osebi ubiti, jedna pa težko ranjena.

Izgredl pri volitvah na Ogrskem.

V torek se je vršila v Szatmaru dopolnilna državnozbornska volitev. Izvoljen je bil za poslanca trgovinski minister Hieronymi s 688 glasovi proti 634 glasov, katere je dobil kandidat Košutove stranke. Po proglašenju izvolitve je kakih 5000 glav broječa množica, sestavljena iz pristašev Košutove stranke, udrla v volilni lokal in tam vse porazbila. Demonstranti odšli so potem pred „Panonio“, kjer so bili zbrani liberalni volilci. Kosutovci so tu pobili vse šipe. Nato so udrli v kavarno, kjer so istotako vse uničili, kar jim je prišlo pod roke. Policija si seveda ni mogla pomagati proti taki ogromni množici. Poklicali so torej na pomoč vojaštvo.

Atentat vojaka na dvorni vlak italijanske kraljeve dvojice.

Več listov potrjuje vest nekega cherbourškega lista, da je neki vojak l. kolonijalnega regimenta, imenoma Diot, kateri je stražil železniško progom, o povratku italijanske kraljeve dvojice, položil na železniški tir 5 velikih kamnov, katere pa so pravočasno zapazili in odstranili. Vojaka so zaprli in bržkone pride pred vojno sodišče.

Dohodki na Balkanu.

Turška vlada je konečno odgovorila, ali seveda, po turško. Naznanila je namreč ruskemu in avstrijskemu poslaniku, da je reforme v principu vsprejela, ali da bode treba še marsikaj dogmati, kar bi znalo po njenem mnenju škodovati turškim soverenim pravicam.

Domače in razne novice.

Odlkovanje. — Nj. Vel. cesar je povzdignil znanega veleposestnika in vitezca slovenskega mecena, gosp. Josipa Gorupa, v viteški stan, s pridevkom Slavinjsky.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnistvo „Goriče“: Pri zlati poroki g. Štefana Marušiča na Lokvici nabralo 11 K 20 vin. (ravno toliko za „Alojzijevišče“); Josip Mašera, vikar 20 K; pri plesni veselici bralnega društva v Biljani dne 22. novembra, nabrala je gospica Teodora Šfiligov 11 K.

Hvala!

Za „Božičnico“ „Šolskega Doma“ so darovali: Gosp. Premrov 1 K, gospa Ana 50 h, gosp. I. Kavčič 1 K, gospa Amalija Goljevšček 10 K, gosp. Leopold Bolko 10 K, gospa Gabrščekova 5 K, gosp.

Vsega zdravilstva
doktor Anton Breceľ,
ordinuje v Gorici, Gosposka ulica šte. 15.
drugo nadstropje nasproti „Trem kronam“
od 8. do 10. predp. in
od 2. do 4. popoldne.
Priporoča se zlasti v slučajih otroških
bolezni

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov

Fr. Švigelj,
na Bregu p. Borovnica, Kranjsko,
priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini,
imejiteljem in predstojnikom zavodov in
sol. krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd.
natančno in trpežno izvršene
stole, fotele, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.
po kar najbolj nizki ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano. — Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. — Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 800 slikami. Iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko. — Naročevalcem na debelo znaten popust.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 55 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Poštežba poštena.

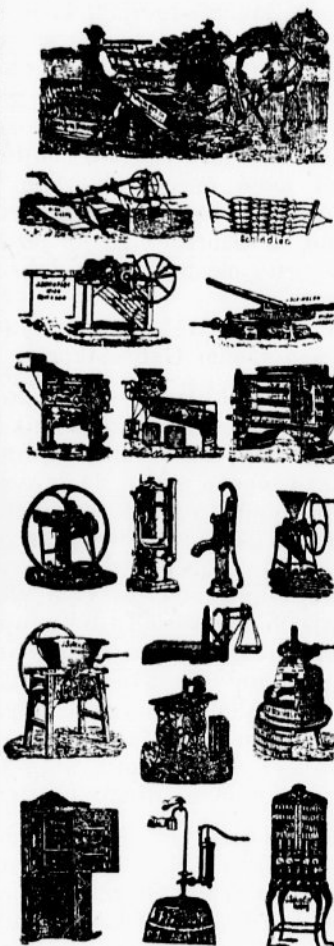
Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlinca v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Rojaki! Ne pozabite naših zavodov.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vtilje, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III./ Erdbergstrasse šte. 12.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, modne barkente, in drugo manifakturno blago posebno za bližajoči se zimski čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbire se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledodnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženeje velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se edino in točno le pod naslovom:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov Trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K 4- h	4 ducat (48 steklenic) K 14-60 h
2 „ (24 „) „ 8- „	5 „ (60 „) „ 17- „
3 „ (36 „) „ 11- „	

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka, ter popolnoma ozdravili: Iv. Earentineč, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelec, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd.

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg šte. 40, poleg cerkve sv. Marka.

Vstanovljena l. 1360.

Kapljice sv. Marka.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Slovensko šolstvo v Gorici.

(Konec.)

Lani so kvasili — oziroma je kvasil v »Soči« znan človek, da njih stranka ni mogla v Neblem preprečiti italijanske šole, ker niti blizo niso mogli, češ, da so se bali v nahujskanih »klerikalnih« Brdih za svoje življenje! Slepili! Ali je kdo g. dr. Treotu le las skrivil, ko je bil šel pred tedni v Neblo po toči zvonit? Ali vas ni sram takih lažij? Kdor bi vašim besedam veroval, bi si moral misliti, da so naši vrli Briči tolpa tolovajev in pretepačev!

»Soča« se smeši tudi s trditvijo, da so »klerikalci slovensko šolsko vprašanje uzurpirali in da si je dr. Gregorčič za se pridržal šolsko vprašanje v Gorici«.

Koliko hinavščine je v teh besedah! Kdo je tem ljudem branil ustanavljati šole in otroške vrte? Ko bi bili imeli pamet v glavi in srce na pravem mestu, bi jih bili prav lahko tudi ustanovili, in sicer le s tisočaki, katere so do zdaj porabili za »Pevsko in glasbeno šolo«, ki ni absolutno potrebna in je za naše sedanje razmere — le naroden luksus.

Primum vivere, deinde cantare!

Zagotovimo slovenskemu ljudstvu najprej narodni obstoj, potem še le skrbimo za druge potrebe, ki niso tako silne!

S takimi smešnimi izgovori prikrijava svoje narodne grehe! Še več! Ti predrzneži dolže kar naravnost društvo »Šolski Dom«, da je ono krivo, »da nimamo v Gorici zadostnega števila šolskih vrtov in da nam Lahi jemlje že kar iz rok slovenske otroke ter jih napravljajo v poturice«.

Ne, ne, komedijanti! Takih kalinov na najdete več med goriškimi Slovenci, ki bi vam to verjeli.

Vse ste storili, kar je bilo v vaših močeh, da bi onemogočili delovanje »Šolskega Doma«! Zato pa ste vi za vse odgovorni, kar se je v Gorici v zadnjih letih zamudilo v šolskem pogledu.

Grešniki! le potrkajte se na svoje lastne prsi in nehaite ovirati vsaj na šolskem polju delovanje drugih rodoljubov, da vas ne bo preklinjal prihodnji rod, da vas ne zadene zaslužena kazen. Saj veste, da se maščujejo tudi narodni grehi! Dokaz ste doživeli pred leti! Ko je bila priredila goriška »Čitalnica« koncert v prid »Šolskemu Domu«, ste vi istega dne nalašč napravili izlet na Ajševico, da bi odvrnili še druge od čitalniškega koncerta. Vaš narodni greh se je maščeval, kajti pri tej priliki so se godile reči, ki so spravile pevovodjo »Pevskega in glasbenega društva« v 2-mesečni zapor.

Državni zbor.

V torkovi seji državnega zbora je vlada predložila vladino predlogo o lekarniškem zadevah. Predloga se znatno razlikuje od one, ki je bila marca meseca predložena enketi. Konkurs je odpravljen. Pri podelitvi koncesij se mora gledati na potrebo prebivalstva in eksistenčno sposobnost že obstoječih lekarn. Za koncesije so določene takse od 500 do 4000 K, ter se svota določi po številu prebivalstva. Denar se bo porabil za starostno preskrbo farmaceutov, njihovih vdov in sirot. Nadalje je vlada v torkovi seji predložila zakon o upeljavi sutakse za sladkorni promet mej Avstrijo in Ogrsko. Uloženih je bilo zopet več nujnih predlogov. Nemški nacionalsci so uložili nujni predlog glede delitve škofij na Češkem po narodnosti, kakor tudi delitev državne uprave na Češkem po narodnosti. Zapisnikarji so eno uro brali vladine predloge in ostale nujne predloge. Nato je zbornica pričela razpravo o izjavi ministrskega predsednika. Dr. Krmamař je ostro in uničujoče kritikal Kórberjev sistem in njegove izjave ter dejal, da sta češki notranji uradni jezik in češko vseučilišče na Moravskem predpogoja za vsako sporazumljenje z Nemci. Dokler Nemci teh pogojev ne sprejmejo, se Čehi o sporazumljenju sploh nečejo niti pogajati in bodo nadaljevali začeto vojno. Govoril je potem grof Dzieduszycki, ki je izjavil, da goji poljski klub popolno zaupanje v cesarjeve sklepe v armadnem vprašanju. Govornik je priporočal, naj se varuje skupnost vojske in gospodarska ter državna skupnost obeh državnih polovic. Največje zlo države vidi govornik v pretežnosti državnega nad deželnimi zbori in nad

eksekutivo. Govornik je apeliral na vse patriotične stranke, naj sklenejo mir, da se omogoči sklenjenje nagodbe z Ogrsko, trgovinskih pogodb in vsprejem reforme zborničnega opravilnika, o čemur naj bi vlada prevzela vodilno vlogo. Stališče poljskega kluba nasproti vladi je odvisno od njene krepke in požrtvovalne inicijative za ozdravljenje sedanjih brezupnih razmer. Za grofom Dzieduszyckym je govoril govornik »Slovanske zveze«, dr. Ploj. Dr. Ploj je kritiziral Kórberjevo izjavo in protestiral v imenu »Slovanske zveze« proti izjavi dr. Kórberjevi, da je sedanje ministerstvo pravično vsem narodom. Mi moramo najostreje obsojati sedanjo vlado in izvajati konsekvence. Govornik kritizira vlado Kórberjevo in označuje Kórberjevo ministerstvo kot strankarstvo ministerstvo, ki je podložno nemškemu veto. Govornik opisuje krivice, ki jih zadaja sedanja vlada Jugoslovanom, posebno koroškim Slovencem, s katerih jezikovnim bojem se govornik v svojem govoru podrobneje bavi. Nadalje označi dr. Ploj stališče kluba v zadevi nagodbenega vprašanja in pravi, da dr. Kórber se dela jako pogumnega, da s svojimi govori skuša sugerirati najvišja pričakovanja, a končno so razočaranja tem bridkejša. Dr. Ploj ostro graja Kórberjev izbruh proti obstrukciji in pravi, da v sedanjih časih ni potreba praznih refleksij, ampak pozitivnega programa. Taki izbruhi proti obstrukciji, ki ima krepak odmev v narodu, niso na mestu, ker je to le parlamentarično sredstvo proti nemški nasilnosti. Govornik konča svoj govor z besedami: V sedanjih resnih časih potrebujemo resnega državnika, ki ne bi provociral in bi gledal na to, da bi dal pravo pravico in resnico. Tako bi se ustvaril oni milie, v katerem bi se združili vsi prijatelji miru. Tak mir pa bi moral zavladati ne le na severu, ampak tudi na jugu. (Gromovito odobravanje pri slovenskih strankah. Govorniku so vsestransko čestitali.) Dr. Kathrein se je pohvalno izrekel o odločnem nastopu dr. Kórberja, ter apeliral na poslance, naj opuste obstrukcijo. Posl. Romanczuk je menil, naj bi državni zbor pritiskal, naj bi se krona tudi z ozirom na našo državno polovico odpovedala svojim privilegijem glede vojske, kakor zahtevajo to Madjari.

V sredo je govoril od napredne nemške strani posl. Gross. Glede nagodbe z Ogrsko je rekel, da je njegova stranka za to, da bi se nagodba sklenila, a ne za vsako ceno. Potem pa je bil v svojem govoru tako nesramen, da je očital dr. Kórberju preveliko popustljivost nasproti Čehom. Za njim je govoril dr.

Ferjančič. Rekel je, da se Slovencem očita, da niso prijazni militarizmu. Saj pa ni tudi nobeno čudo, ako bi bili Slovenci nasprotni militarizmu, ko je pač znano, da je militarizem v Avstriji tudi germanizatorično sredstvo. In ker je militarizem ponemčevalno sredstvo, zato so Slovenci nasprotni nemškemu poveljnemu jeziku. Govornik zameri ministrskemu predsedniku, da se ni niti z besedico spominjal slovenskega vseučilišča, ki postaja za Jugoslovane vsak dan bolj potrebno. Nató preide govornik na koroške sodne razmere ter na krivice, ki se v tem pogledu gode koroškim Slovencem. Na koroških sodiščih se hoče slovenskemu jeziku popolnoma zapreti vrata. Govornik bi rad vedel, ako se to godi na višje povelje, in morebiti zato, da se ugotovi vsenemškimi željam, ter se tako odškoduje Nemce za usluge, katere izkazujejo dr. Kórberjevi vladi zadnji čas. Dokler se ne premene na Koroškem sedanje krivične in nepostavne razmere, dotlej morajo Slovenci smatrati dr. Kórberjevo trditev, da je njegova vlada zaščitnica vseh, raznim narodnostim v ustavi zajamčenih pravic, kot puhlo frazo. Nato dobi besedo dalmatinski posl. Borčić. Borčić opisuje žalostne narodnogospodarske in politične razmere, v katerih se nahaja Dalmacija, in pravi, da bi bila pravcata ironija, zahtevati od ljudstva, s katerim se tako krivično postopa v Avstriji, da bi bilo ti državi Bog ve kako naklonjeno. Hrvatsko ljudstvo pričakuje z gotovostjo dan svojega ustajenja. Zastareli in gnjili centralizem moral se bode prej ali slej umakniti novi, moderni in duhu časa odgovarjajoči državni obliki. Svoj govor pa sklene z zahtev po splošni volilni pravici in po odpravi sedanjega avstrijskega centralizma. Za Borčićem je poprijel zopet besedo ministrski predsednik dr. Kórber. Odgovarjal je najprej na govor dr. Kramarja, posebno v zadevi skupne armade. Glede koroških zadev postavil se je dr. Kórber popolnoma na nemško-nacionalno stališče ter naravnost izjavil, da bo vlada vzdržala krivico, ki se godi koroškim Slovencem. Dejal je: Vlada je nameravala razmere na Koroškem zboljšati, ali pred kakim agitatorjem se ne more umakniti. Tu je dr. Kórber najbrže mislil na g. dr. Brejca. Kórber je nadalje dejal, da na razmerah, katere so navajali češki govorniki, ni vlada kriva, ter je vso krivdo naprtil češki obstrukciji. Kórberjeva izvajanja so slovenske poslance jako razburila in jih prepričala, da od te vlade ni pričakovati dobrega Slovanom. Kar se tiče vseučilišnega vprašanja, povdarja ministrski predsednik, da je v svojih zadnjih

PODLISTEK.

18

Mladi gozdar.

Izvirni roman. Spisal Soški-črnošolec.

(Dalje.)

»Ahà, — v tem je resnica!« oglaš se šegavo Sever, zroč v polni bokal.

»Ven z resnico! — Vsak naj jo pokusi nekoliko!« pridene takoj nadgozdar in naliže vsem kozarce.

»Kaj? — Samo nekoliko?« poseže vmes Mirko in pogleda od strani Severja, ki se takoj resno postavi:

»Aii celo, ali nič! — Resnica je nerazdeljiva. — Ni-li res, gospa?«

»Res je; prav imaš, Tone«, pritrdi gospa smeje se.

»Torej bodi! — Tu imaš, Tone, cela naj bo tvoja« dè nadgozdar in postavi pred Toneta bokal.

»Zlezla mu bo v lase« pripomni Mirko.

»Lase lahko odstrižem«, odreže se Sever navidezno resno, drugi se mu pa smejejo.

Nato opomni gospa uljudno goste, da treba tudi malo jesti in malo piti, ako hočejo biti dolgo časa zgovorni in dovtpni. In vsi so ubogali gospo. Jedli so in pili ter bili nekoliko časa precej tihi. Nazadnje je pa Sever vstal, prijel kozarec in napil:

»Živela naprej resnica! — Živela gospod nadgozdar in gospa! — Živel naš Mirko! — Živela žeja, dokler se nam vinček v bokalu smeja!«

Vsi so veselo smeje se vstali in trčili drug drugemu na zdravje. Kar pol kozarca ga ja potegnil Sever v dušku ter se zadovoljno oddahnil:

»Star študent ga pije, kakor šolska goba...«

»Gospod Mirko, kako to, da ste danes tako tihi?« povpraša prijazno gospa, ki je uže več časa skrivaje opazovala nagovorjenca.

»Sam ne vem«, odvrne Mirko malo v zadregi.

»Vstal sem morda davi z levo nogo«.

»No, ako ni hujšega vzroka«, poseže vmes nadgozdar, »to preide kmalu«.

»Mirko, — pogum! — Pij! — Vtopi skrbi v vinu!« oglaš se Sever z glasom, ki je očitno kazal, da ve za vzrok Mirkove molčečnosti.

»Ti me izdajaš, Tone«, reče pol resno, pol šaljivo Mirko.

»Ha, — izdajam skrivnosti, ki ne zaslužijo tega imena«, zasmeje se Sever.

»Prav imaš«, pritrdi mu nekako zadovoljno Mirko.

»Čemu bi skrival? — Povedati hočem, kaj me dela tako tihega. — Spominjate se gotovo še, gospod nadgozdar, da ste mi naročili v sredo, naj odpustim od dela mladeniča, Podleskovega Tineta. Naredil sem, kakor ste mi veleli: še istega večera izplačal sem mu, kar je zaslužil, ter ga odslovil. Molče, a z izpremenjenim obrazom, je vzel denar ter mi odhajaje zagrozil s pestjo«. — Tu preneha Mirko, kakor da bi hotel

tiho, potem pa vstane nadgozdar, vpre obe pesti trdo ob mizo, ter vpraša, vidno razburjen, resno in odločno Mirka:

»Imate-li priče?«

»Ne; godilo se je vse to na štiri oči, ker nisem hotel osramotiti mladeniča v pričo drugih delavcev«.

»Mirko, vi ste predobri! — A prav je, da ste razkrili to stvar meni; čutil bo še fant, kaj se pravi — reče nadgozdar in sede.

»Ako smem prositi, gospod nadgozdar«, oglaš se Mirko, »pustimo vse to v miru. Ne bilo bi mi ljubo, ako bi si v tujem kraju nakopal na glavo sovražnikov. — Mladenič se bo pomiril in pozabil, kar je bilo...«

»Ako sami tako želite, dragi prijatelj«, odgovori nadgozdar malo mirneje, »bodi! Prizanesem mu za sedaj. Če se vam pa še kedaj zgodi tudi najmanjša krivica, kar naznanite mi«.

Tako je potekla prijateljski družbi pri nadgozdarju onega popoldne ura za uro. Kozarec za kozarcem bil je poln in zopet prazen. Beseda je dala besedo; dovtip in resnoba segala sta si v roko, dokler ni nastal trd mrak, — čas odhoda.

»Lahko noč!« voščijo si prijazno drug drugemu in Mirko in Sever odideta.

(Dalje pride.)

Fran Jenčič 5 K, gosp. dr. Breclj 1 K, N. N. 1 K, gosp. Setničar 4 K, gosp. Toroš 1 K, gosp. Toroševa 1 K, gosp. Alfred prof. Coronini 20 K, gosp. Fran Finšgar, c. kr. okr. šolski nadzornik, 10 K, gospa Milena Papež 3 K, gosp. svet. Fran Plohl 2 K, gospa M. Kanceler 2 K, gospa Jospina Znidaršič 6 K, gospa Antonija Hrovatin 5 K, gospa Terezija Mercina 2 K, gosp. Josip Hrovatin 5 K, gosp. prof. A. Santel 3 K, gg. Konjedic in Zajec 10 K, gosp. J. Kopač, svečar, 5 K, gosp. J. Kutin 1 K, gosp. Fr. Kokole 5 K, gosp. Fr. Novič 2 K, gosp. Rud. Drufovka 2 K, gosp. dr. Treo 20 K, gosp. dr. Osvald 2 K, gosp. Oton Puc 5 K, gosp. prof. Čebular 3 K, gosp. Drag. Gilčvert 5 K, gosp. Gašp. Likar je podaril zvezkov, gosp. Reje, župnik v Čepovanu, 2 K, na veselici v Renčah nabrala gospod. Hrovatin 5 K, gosp. Iv. Rojce, kurat v Biljah, 2 K, gosp. Potatky, trgovec, 60 parov nogovic, 1 jopico, 4 pare rokovic, gosp. Henrik prof. Attems, c. kr. dvorni svetnik, 10 K, gosp. J. G. 10 K, gosp. F. St. 5 K, Nekdo 20 K, gosp. baron Andr. Winkler 10 K, gosp. Figel, posestnik, 5 K, X. Y. 5 K, gospa Marija Dominko 5 K, gosp. V. Bežek, prof., 5 K, N. N. 3 K, N. N. 3 K, gosp. Fras, prof., 2 K, gosp. Iv. Mercina, c. kr. vad. učitelj, 2 K, gosp. Tabaj, ka-tehet, 3 K, gosp. Komac, c. kr. vad. učitelj, 2 K, gosp. Skubin, c. kr. vad. učitelj, 3 K, gosp. F. M. 2 K, gospa Pirjevčeva 3 K, gosp. Sivec, c. kr. vad. učitelj, 3 K, gosp. dr. Fr. Kos, prof., 3 K, gosp. Čibej, c. kr. notar, 5 K, gosp. Ant. Pintar 2 K, gosp. I. N. Humar, kurat, 4 K, gosp. I. Cigon 1 K.

Upravništvo „Gorice“ prejelo: g. J. Mašera, vikar, 10 K.

Vsim gg. dobrotnikom se v imenu šol. mladine zahvaljuje in kliče: Bog povrni!

Šolsko vodstvo.

Opozorjamo zopet na shod zastopnikov zavarovalnic za govejo živino, ki se bo vršil na semenj sv. Andreja v Gorici pri g. Katniku od 11.—12. ure dopoldne.

Zahvala. — Na zabavnem večeru in naslednje dni je bilo čitalnišnem odboru izjavljenih od premnogih udeležencev kaj mnogo čestitk na tako častno uspehi priredbi. Teh laskavih izjav pač odbor ne sme hraniti zase; dati je mora marveč naprej v podobi iskrene zahvale vsem onim častitim damam in gospodom, ki so s požrtovvalno vnemo in vstrajnostjo posvetili dobrotvari svoje izvrstne moči. Naj jim bo lepi uspeh v prijetno zadoščenje in vspodbujajo k vstrajanju tudi v prihodnje.

V Gorici, dne 27. nov. 1903.

Odbor „Slov. Čitalnice“.

Odlikovan slovenski obrtnik na V. mejnarodni razstavi v Rimu. — Slovenski rojak, g. J. Kopač, svečar v Gorici, je razstavil svoje svečarske izdelke na V. mejnarodni razstavi v Rimu za l. 1903. Prisojena sta mu bila kot odlikovanje zaslužni križec in zlata kolajna. Kakor je znano, je g. Kopač na razstavi v Vidmu dobil za svoje svečarske izdelke največje odlikovanje! Čestitamo!

Javni shod pri Rebku. — Poročilo o tem shodu, ki se je vršil v nedeljo pri Rebku, priobčujemo na drugem mestu, namreč v dopisu iz Kamenj. Ni torej naš namen, da bi se na tem mestu po bližje bavili s shodom. Le gledé vabila, ki nam je bilo doposlano, naj spregovorimo par besed. Vdobil smo je v petek in bi je torej lahko priobčili v sobotnem listu, ki bi pa prišel v roke večini naših čitateljev na vipavski strani še-le v nedeljo popoldne in priliko takrat, ko se je shod že pričel. Kak pomen naj bi tako vabilo imelo, si vsakdo lahko misli. Ni torej izključeno, da bi se nam ne bilo nalašč tako pozno doposlalo omenjenega vabila. Sicer naj pa tu odkritosrčno povemo, da bi vabila ne priobčili, četudi bi nam bilo isto pravčasno došlo. Stori-li ne bi tega zaradi tega, ker je bil na shodu določen za govornika dr. Tuma, t. j. oni človek, ki je na javnih shodih že ponovno izpovedal svoje prepričanje, da našemu kmetu ni več pomagati. Čemu bi torej mi naše kmete farbali, vabeč jih na shode, kjer bi jim govoril človek, ki je v svojem notranjem prepričanju, da jim ni več pomagati. Tak človek bi jih k večjemu le farbali. V vabilu, katero nam je bilo doposlano, je bilo rečeno, da sklicenje javni shod neko sadjarsko društvo. Človek bi menil, da se bo na takem shodu govorilo le o zadevah, tičečih se sadjereje, trtoreje in sploh o vprašanjih, katera bi zanimala sadjerejce in k večjemu tudi vinogradnike. Kako pa, da se je vtihotapilo na ta shod vprašanje glede zboljšanja plač ljudskim učiteljem, to naj umeje kdor hoče. Na shodu, kakoršnega je objavila „Soča“, ker ni bilo nič rečeno,

kdo ga sklicuje, bi bilo tako vprašanje umestno, nikakor pa na shodu, za kakoršnega smo dobili vabilo mi. Torej že oblika sklicanja tega shoda je bila dvoumna. Ali ne diši vse to po splošnem farbanju našega ljudstva, od strani izvestnih ljudij?

Semenj sv. Andreja. — V pondeljek dne 29. t. m. začne v Gorici veliki letni semenj sv. Andreja in bode trajal 14 dni. To se nam je zdelo potrebno priobčiti zaradi tega, ker so nekateri, držeč se koledarjevega naznanila, kjer stoji tiskano, da je semenj sv. Andreja v Gorici v pondeljek po sv. Andreju, tako tolmačili, kakor da bi letošnji semenj začel šele drugi pondeljek, ker pade letos god sv. Andreja ravno na pondeljek. V pondeljek po sv. Andreju začne semenj sv. Andreja le takrat, ako pade god sv. Andreja na kak drugi dan v tednu in ne na pondeljek.

Ena laž več. — Pretekli teden je sporočala „Soča“, da je rekel čitalnični pevovodja predsedniku pevskega društva, da ne bode miroval, dokler tega društva ne uniči. Mi smo se o tem informirali in izvedeli, da ni to res, in da ni čitalnični pevovodja izrekel v dotičnem pogovoru s predsednikom pevskega društva niti ene besede, ki bi imela najmanjši znak kakega žuganja. Gab. meri pač po svojem vatlu: ker si je on domišljal, da uniči sam „Kroj. zadrugo“, meni, da bolehajo tudi drugi na enaki domišljavosti.

Vsi so se smejali, le on se je jezil. — V nedeljo so imeli v hotelu „zum goldenen Hirschen“ takozvani „Lachabend“. Hotelov reprezentant je bil najel nemškega „Bauchrednerja“, ki je s svojim možicelnim zbijal sale, da se je vse hahljalo. Kar naenkrat možicelj obmolkne in noče več odgovarjati. Ko ga „Bauchredner“ vpraša, zakaj molči, se možicelj odreže: Gabršček je tukaj; bojim se, da objavi moje besede v „Soči“. Smeh in krehot je po tem odgovoru stresal dvorano, le Gabršček se je jezil, da ga je celo mrtvi možicelj tako dobro poznal.

Tako se maščuje Gabrščekov „narodni piruh“ nad samim Gabrščekom.

Resnica v oči kolje. — Naši dopisi „Iz goriske okolice“ bodejo lastnika „Soče“ vsled bridkih resnic, ki se nahajajo v njih, tako močno v oči, da je začel vsled hudih bolečin, kar besneti. Zato pa ravsa in šavs okolo sebe ter obgrize zdaj jednega zdaj drugega, o katerem ima le količkaj suma, da bi znal biti pisatelj omenjenih dopisov. To besnenje nam sicer provzročuje mnogo zabave in smeja, in prepričani smo tudi, da ga ne bode še konec. Ali umestno se nam pa vendar le zdi na tem mestu povedati, da dopisnika ni nikjer drugje iskati, nego le tam, kjer živi in stanuje, namreč v okolici.

Porotne obravnave. — V sredo je stal pred tukajšnjo poroto 47-letni Jože Vechi, rojen v Trstu, a pristojen v občino Villesse v Furlaniji. Tožen je bil, da je 16. julija t. l. v Trziču zažgal tri postelje v nekem prenočišču. Vsled tega zgorale niso samo postelje, marveč zgorel je tudi eden del hiše, v kateri so se nahajale omenjene postelje. Vechi, znan postopač, ki je bil radi različnih kaznivih dejanj že večkrat obsojen, je vse to priznal rekoč, da je mislil, da zgori cela hiša. To bi pa zaradi tega rad videl, ker bi našlo potem v Trziču mnogo ubogih delavcev zaslužka. Za to „človekoljubno“ nakano mu je sodni dvor prisodil štiri-letno težko ječo potem, ko so ga porotniki spoznali krivim.

V četrtek se je vršila obravnava proti A. Tomsiču, rojenemu v Ljubljani l. 1869, a pristojnemu v Litijo. Državno pravdnštvo ga je tožilo zaradi uboja, izvršenega nad Omerso Jožefom in radi težke telesne poškodbe, izvršene nad Petrom Gorjancem. Bilo je dne 15. avgusta, ko so različni ljudje igrali v krčmi Simona Kemperla v Hudajužni. Bili so to večinoma železniški delavci. Med slednje je spadal tudi obtoženec, kakor tudi ubiti Jožef Omersa in težko ranjeni Peter Gorjanec. Med igro nastal je med igralci prepir, ki je končno nehal s pobojem in s težko telesno poškodbo. Pred krčmo zgrabilasta se najprej ubiti Omersa in toženi Tomsič. Bil je prvi Omersa, ki je prisolil Tomsiču zaušnico. Tomsič je potegnil iz žepa nož in je z njim najprej nevarno ranil dvakrat Antona Gorjanca, ki je hotel zabraniti pretep med Omerso in Tomsičem. Potem pa je Tomsič z nožem dvakrat ranil Omerso ter mu prizadejal na vratu tako rano, da je ranjenec že v malo minutah umrl. Toženec ni tajil zgoraj omenjenih dejanj, pač pa se je izgovarjal, da jih je izvršil, ker je bil prisiljen braniti se. Zasižanih je bilo več priči, ki pa niso tako pričale, da bi njih pričanje napravilo na poslušalce utis,

kakor da bi bil Tomsič res siljen poslušati se v svojo lastno obrambo tako skrajnih sredstev. Tomsič bil je že večkrat kaznovan. Občina, v katero pripada, pa ni vedela o njem povedati kaj natančnejšega, ker se nahaja Tomsič skoro ves čas svojega življenja izven občine. Pa tudi ubiti Omersa bil je jako prepirljiv in je bil tudi večkrat kaznovan, tako še nedolgo tega na 5-tedensko ječo tudi zaradi pretepa. — Razpravo je vodil deželnotodni svetnik Zörer, prisednika bila sta deželnotodna svetnika Kuharčević in Rutar. Tožbo je zastopal državnopravdni namestnik Jeglič, zagovornik pa je bil dr. Pavletič. — Porotnikom je bilo stavljenih šest vprašanj in sicer tri tičeča se uboja in tri tičeča se težke telesne poškodbe. Prvo glavno vprašanje se je glasilo: je-li obtoženec res kriv uboja; drugo eventualno vprašanje, namreč za slučaj, da se potrdi prvo, je bilo: je-li obtoženec storil to v opravičeni silobrani; tretje dopolnilno vprašanje za slučaj, ako se potrdita prvi dve vprašanji, pa je zahtevalo od porotnikov, da se izrečejo, dali je obtoženec prekoračil skrajne meje potrebne silobrani. Slična so bila tudi ostala tri vprašanja glede težke telesne poškodbe. Državnopravdni namestnik je v svojem daljšem govoru, v katerem je navajal vse okoliščine prav na drobno, prišel do zaključka, da je bila v tem slučaju izključena opravičena silobrana. Zagovornik dr. Pavletič je izvrstno pobijal trditve državnopravdnega namestnika ter priporočal porotnikom, da se izrečejo za to, da je ubtoženec izvršil uboj ter težko telesno poškodbo v opravičeni silobrani. Porotniki so pa soglasno odgovorili z da, glede pglavitnih vprašanj, namreč glede uboja in težke telesne poškodbe, a z osmimi proti štirimi glasovi zanikali opravičeno silobran. Na podlagi tega pravoreka je obsodilo sodišče obtoženca Antona Tomsiča na 5-letno težko ječo z jednim postom na mesec.

Včeraj se je imela vršiti porotna obravnava proti kleparju Fantuzziju iz Gorice, katerega je tožil dr. Graziadio Luzzatto, zaradi obrekovanja potom tiska. Ker je Fantuzzij objavil v tukajšnjih listih izjavo, s katero je bil tožitelj zadovoljen, je tožitelj odstopil od tožbe in je torej odpadla dotična kazenska razprava.

„Corrierove“ prismodarje. — Zadnji „Corriere“ se strašno jezi nad tem, da se dobivajo na tukajšnjem okrožnem sodišču tudi slovenske vstopnice k porotnim obravam, ki se vrše v slovenskem jeziku, ter pravi, da je to strašen napad na italijanstvo goriskega mesta. Tako prismodarijo zamore napisati le židovski „Corriere“, ki je prisegel večni boj proti resnici in pravici. Kaj imajo vendar opraviti slovenske vstopnice k slovenskim porotnim obravam z italijanstvom ali z neitalijanstvom goriskega mesta, ko je vendar okrožno sodišče sodna oblast, pod katero spada večji del slovenskih okrajev goriske dežele, kjer se torej obravnavajo vsi slučajji, ki se zgodijo v teh slovenskih okrajih in ki se morajo obravnavati pred tukajšnjim porotnim sodiščem, in sicer v slovenskem jeziku? Če so torej porotne obravnave slovenske, če se vrše iste proti slovenskim strankam, če nadalje iste zanimajo v prvi vrsti Slovence, in če so končno vsi obravnavni spisi takih obravnav slovenski, kake naj bodo torej vstopnice k obravam, ako ne slovenske! Kaj je pa treba, da zahajajo k slovenskim porotnim obravam ljudje, ki slovenskega jezika ne umejo! Naj gredo raje po drugih svojih poslih ali kamorkoli in tako si bodo prihranili mrzlico, katera jih napade, ako dobijo v roke kako slovensko vstopnico k porotnim obravam. „Corriere“ pravi, da se nabaja v njegovem uredništvu jedna takih vstopnic kot „corpus delicti“. Ti uboga vstopnica slovenska, Bog ve, kaka usoda te čaka! Sicer smo pa izvedeli, da vdobi vstopnico vsakdo v takem jeziku, v katerem po nji vpraša.

Pazite na svoje žepe. — Na živalskem trgu v Gorici je zmanjkala po-

sestniku Jožetu Staniču z Anhovega de-narnica, v kateri se je nahajalo 25 K.

Pretep. — V nedeljo sta se sprla v neki krčmi v Šempasu neki živci iz Šempasa in oni znameniti napredni agent Špacapan iz Ozeljana, ki je tudi komij v naprednem konsumnem društvu na Otavi pri Šempasu. Neki blizo njih se-deči moz jih je hotel pomiriti, a pri ti priliki ga udari Šp. z steklenico po glavi, da se mu je kri ulila. To je tudi sad naprednjak-izma. Seveda ima stvar že sodnja v rokah.

S steklenico ga je udaril. — Pod tem naslovom prinesli smo v 84. št. našega lista vest o nekem prepiru med fanti, o katerem smo rekli, da se je vršil v Šmarjah v neki krčmi. Danes pa popravljamo to vest v toliko, da se je ome-njeni prepir vršil v neki krčmi v Velikih Žabljah med tamošnjimi mladeniči in da je izmed istih le Emil Jejčič pristojen v Šmarije.

80 let stara žena zgorela je v Vitovljah pri Šempasu. Grela se je namreč v sredo krog poldne pri ognju in ogenj se je poprijel njene obleke. Mož jo je hotel rešiti, a ni bilo mogoče. Žena je v groznih mukah in popolnoma pri zavesti še tisto noč umrla. Pazite ko se grejete!

Padla z murve. — 65-letna Katarina Vižintin z Mirna je smukala murvino perje in je pri tej priliki padla z murve ter se tako poškodovala na hrbtu, da so jo morali prenesti čez nekaj dni v tukajšnjo žensko bolnišnico.

Izredno dobra letina za krompir in za repo. — V Šempasu je pridelal g. Martin Štrukelj, na prostoru še ne treh četrtov njive, nad 100 kvintalov krompirja, med katerim se je dobilo več takih, ki so tehtali nad en kg. In to kot prvi pridelek. Kot drugi pridelek pa je pridelal na ravno istem prostoru nad 100 kvintalov repe. In med to repo je veliko takih, katerih zadostuje 40 za en kvintal. Seveda je na onem prostoru zemlja jako dobra, a je bila tudi precej pognojena.

Sneg. — V petek po noči je zapadlo v istočni Istri in okolici Reke vse polno snega. Posebno veliko snega je bilo na Učki in pa v Lovrani.

Hrvatska zmaga. — Te dni so se vršile v Roču, v buzetskem okraju v Istri, občinske volitve, pri katerih so Hrvatje zmagali v tretjem in v drugem volilnem razredu ter si tako pridobili večino v občinskem starešinstvu. Po dolgotrajni borbi tamošnjih hrvatskih rodoljubov se je torej končno vendarle posrečilo iztrgati občinsko upravo iz rok Italijanov, kateri so doslej tam vedno gospodarili. Ta občina ima skoro izključno hrvatsko prebivalstvo; le v takozvanem „Gradu“ Roč, kakih 40 hiš, ki stoje okoli cerkve, je nekaj karnjelskih družin, ki si so znale z raznimi zvijačami s pomočjo vladinih organov in s pomočjo istrskega deželnega odbora do zadnjega časa obdržati gospodstvo nad vsem hrvatskim prebivalstvom, ki je raztrešeno po raznih selih še precej obširne občine. Hvala Bogu, da je tega gospodarstva jedenkrate konec.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavrtki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je od-tisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene »kapljice sv. Marka«, mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Podati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitev boleznij. Zato pa opozorjamo p. n. gg. čitatelje na današnji oglas »Mestne lekarne« v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

Mnogo denarja!

do 800 K na mesec zamore vsakdo zaslužiti lahko, pošteno, brez stroškov in posebnega znanja. Pošlje naj takoj svoj naslov pod E. 1095 na: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“, Mannheim, Merfeldstrasse 44.

„Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“

naznanja tem potom,

da bi rado društveno imetje devet do deset tisoč kron z dnem 31. decembra 1903 naložilo proti pupilarni varnosti na vknjižbo I. loco.

Prosilci naj svoje pismene prošnje polagajo do 15. decembra t. l. pri tem društvu.

Gorica, 26. novembra 1903.

ODBOR.

izvajanjih mislil istotako na ustanovitve univerze na Moravskem, kakor na ustanovitve samostojne italijanske univerze, katere potreba je že negativno iskazana po nevdržljivih razmerah v Inomostu. Kar se tiče moravske univerze, meni ministrski predsednik, da poleg kulturnih momentov treba upoštevati tudi narodni moment.

V četrtek je vlada predložila zbornici novi zakonski načrt glede odmere vojaških taks. Posl. Kathrein je predlagal, naj zbornica najprej reši proračunski provizorij. Posl. Mazorana pa je stavil interpelacijo zaradi dogodkov v Inomostu. Nato se je nadaljevala debata o dr. Koerberjevem govoru. Govorili so govorniki in sicer: Čeh dr. Foit, Nemec dr. Menger in radikalni Čeh Klofač. Posl. Foit je izjavil, da so Čehi vedno pripravljene sodelovati na kakem poskusu za konsolidiranje Avstrije ali le pod pogojem, da se bodo spoštovali njih pravice ter njih politična in kulturna važnost. Posl. Menger je proti temu, da bi se pravice, katere ima krona od armade, oddale zakonodajnim avstrijskim zastopstvom, ker bi se na ta način zanesel narodnostni boj tudi med armado. Posl. Klofač priporoča uvedbo federalizma in sicer tudi kar se tiče vojske.

Dopisi.

Iz Dornberga. — „Soča“ nima še miru, dasi je morala objaviti popravek o grdih lažeh, katere je nagromadila v dopisu iz Dornberga v svoji 89. številki čez dornberškega župnika. Rada bi vedela, če že Dornberžani ne dajo župniku celih 5000 gld., koliko pa bi približno „ta primerna plača“ znašala, da se enkrat vred. No, g. Gabršček, vi ste urednik „Soče“. Če ste torej vi poklicani župnikom plače urejevati, bi vam jaz, kar se moje tiče, od vinarja povedal, kaj mi Dornberžani na leto dajo; pa vem, da mi ne boste verjeli, torej vam raji dam priliko, da se sami osebno prepričate. Čujte, jaz imam še vse vino, kar sem ga letos od ljudstva kot kongruo ali plačo prejel. V tem vinu je celó marsikatero zastano vedro iz l. 1902., torej več kot letošnja kongrua.

Jaz bi rad vino spravil v denar, ker, vkljub strašni bogatiji, katero mi vi pripisujete, potrebujem novcev za razna opravila. Vi, g. Gabršček, ste pa, kakor čujem, zraven tiskarja, postali tudi „oštir“. Za vaši dve veliki „oštiriji“ potrebujete gotovo tudi veliko vina. Pridite toraj še po moje, prav hvaležen vam bom. Ako slučajno nimate pri rokah 10.000 kron ali 5000 gld., bodite le potolaženi. Več kot zadostuje, da vzamete seboj „ta mali takvin“, kamor spravite le en tisočak gld. Vino vam dam po 18 gl. hekto in sicer vse, kar mi ga je ljudstvo za kongruo dalo za letošnje in lansko leto. Pa vas zagotovem, da bote od tisočaka še nekaj stotic, ne kron, ampak goldinarjev nazaj nesli. Tudi za „svinske jezike“ — da vas ne obleze zona — katere od drugega ljudstva dobivam o priliki blagoslovljenja hiš, in za „ofer“ sv. Štefana, se bodeva „zglihala“ za prav nizko ceno, tako, da se bote čudili. In to je vse. Potem bote pa lahko resnico poročali o župnikovi plači, katero mu ljudstvo daje, ne da bi vam bilo treba sprejemati popravkov. Obenem pa bote tudi dali „pod nos“ porednim dornberškim liberalcem, ki so vsi in vaše čitatelje v tej zadevi tako čisto farbali. Župnik.

Iz Kamenj. — Brejski učitelj Mužina je v imenu vinarskih in sadjarskih društev na Vipavskem sklical pretečeno nedeljo „liberalno - učiteljski - kmetijski“ shod k Rebku na Goričici. Ob 3½ so se zbrali moške obeh strank, ter napolnili veliko sobo; s tistimi, kar jih je bilo še zunaj, jih je bilo okoli 150 oseb. Predsednikom je bil izvoljen brez ugovora križki nadučitelj Medvešček. Prvi je govoril poslanec veleposestev, Jakončič, o žalostnih kmečkih razmerah na splošno, kmetijski družbi, ki ne skrbi za slovenskega kmeta, o samopomoči potom vinarskih in sadjarskih društev in zadrug. Drugi govornik, ajdovski nadučitelj Bajt, je govoril o revščini učiteljev in potrebi zboljšanja plač, katero se jim že toliko časa obljubuje, pa ne da.

Med tem je prišel kamenjski župnik Kosec, ter povedal svoje pomisleke o namenu shoda: Sklicatelj je vabil osebno voditelja „liberalne“ stranke, kako pa, da ni vabil tudi oba poslance „domačih kmečkih občin“ Grčo in Berbuča? Čudno, da vabijo na kmečki shod dr. Tuma, poslanca uradnikov ter mestnih in tržnih obrtnikov, tistega Tuma, ki je nasprotoval predlogu, naj dežela vzame pobiranje užitnine v lastno upravo, kjer bi imela dežela lep dobiček, kateri bi dobro služil v pomoč učiteljem; nasprotno pa, je bil za brezposolno povišanje učiteljskih

plač, naj se denar vzame, kjer se hoče (ker ga ni drugje, seveda le iz žepov kmeta ali pa morda iz farske bisage, ki nima dna). Shod je bil naznanjen že pred dvema tednoma v „Soči“, v „Goričici“ in „Prim. Listu“ pa ne. Je-li shod le za tiste, ki berejo „Sočo“ ali za vse vipavske kmete?

Sklicatelj pravi, da so bili vabljeni vsi poslanci brez razlike, klerikalni Jakončič in Klančič tudi. Grčo in Berbuč sicer nista bila osebno vabljeni, pač sta pa lahko vedela iz listov, da so vsi poslanci vabljeni. „Goričici“ pa je poslal naznanilo o shodu tajnik brejskega društva. „Goričici“ pa najbrž ni hotela priobčiti vabila.

Dr. Tuma je odgovarjal očitaniu glede škode, ki jo ima dežela od tega, da ne pobira užitnine sama, da je le izmišljena, ker je bilo vse zastoj sklepati lastno pobiranje, potem ko je že vlada sklenila pobirati glavno užitnino od žganja; glede zboljšanja učiteljskih plač pa so bili vsi poslanci klerikalni in liberalni razven Tuma proti povišanju, zadnji hip pa so se premislili in vsi skupaj z Lahi sklenili zakon za povišanje; on je bil dosleden in odkritosrčen, oni pa nedsledni. Govoril je nadalje o razmerah v deželni zboru, nedelavnosti klerikalnih poslancev, ki nikoli ne pridejo med ljudstvo, kakor-le pred volitvami, sebe je povzdigoval kot uzor delavnega poslanca, ki je bil v blagor ljudstva primoran rešiti gnjilo edinost; on daje ves poslanski zaslužek v dobrodelne namene; udrihal je posebno po slovenskih duhovnikih, da niso nič storili v blagor ljudstva, še-le zdaj so začeli hoditi med ljudstvo hujškat; ljudstvo pa je bilo zapuščeno in nezavedno, še-le učitelji so ljudstvo izobrazili in mu oč odpri. Največ revščine in hudodelstev je v katoliških deželah. Najbolj pa so navzoči spoznali dr. Tumovo krščanstvo, ko je trdil, da se že moli 2000 let, pa vendar prihaja od zgoraj le dež in toča. Celó navzoči naprednjaki so proti splošnemu nejevoljnemu vgovarjanju v zadregi molčali, ker je njihov malik le preodkrito izpovedal svojo liberalno vero.

Nepriistranski predsednik Medvešček je Kosecu in Tumi dal prav fino pod nos, češ, da je Kosec zajahal eno svinjo, ki je klerikalna, Tuma pa drugo, ki je liberalna! Ker primera s svinjo Medveščeku tako ugaja, naj ve, da razsodni ljudje slutijo, da bi Medvešček in liberalni učitelji najrajše zajahali obe svinji, liberalno in klerikalno; ker se jim pa zdi, da je klerikalna bolj opitana, bi jo radi zaklali in si napravili iz nje dobre klobase v podobi povišanih učiteljskih plač, s preostankom bi pa radi še liberalno svinjo spitali.

Govoril je še dr. Tuma o deželni hipotečni banki in njeni koristi, ter povdarjal, da med izposojevanjem pri dež. banki in pri „Montu“ ni druge razlike, kakor, da „Mont“ razdeli čisti dobiček med župnike za reveže, banka pa za deželne potrebe v znižanje naklad.

Potovalni učitelj kmetijstva Štrekelj je pojasnil zadevo brezobraznih posojil za prenovljenje vinogradov, o vinski klavziji, ki še vedno ni vničena, o novi deželni postavi glede plemenskih bikov, katere si bo od l. 1904. dalje morala vsaka občina priskrbeti; priporočal je rejo molžne živine, ter prodajanje mleka potom mlekarn.

Slednjič so bile sprejete razne resolucije v prilog kmetijstva. Dva govornika izmed ljudstva sta priporočala edinost. Če tudi sta imela najboljše namene, naj vesta, da edinosti ne bo, dokler ne zavlada na obeh straneh krščanska ljubezen. Krščanska ljubezen pa je le tam mogoča, kjer je vse javno življenje vrejeno po naukih sv. vere. Liberalci pa, kakoršen je dr. Tuma, naj bodo še tako ljudomili in priliznjeni, ko krščanstvo podijo iz javnosti v cerkve, ter ljudstvo odvrčajo od katoliške cerkve in hočejo na mesto duhovnikov postaviti učitelje, oni trajo vero iz ljudskih src, in z vero gine tudi krščanska ljubezen. Liberalni nauki o uživanju svetnih dobrót gojijo le sebičnost. Zavladalo bo med ljudmi tako bratoljubje, kakor za časa velikega francoskega punta, ko so liberalci v imenu prostosti, bratoljubja in enakosti sekali glave vladarjem in duhovnikom, ubogo ljudstvo pa postreljali ali trumoma na ladjah potapljali.

Noben pameten človek ne more ugovarjati temu, da se ljudstvo na shodih podučuje o njegovih pravicah in dolžnostih, in bodri k strokovnemu napredku; tudi temu ne, da se javno šiba nemarno delovanje ljudskih poslancev, četudi so katoliško-narodnega mišljenja; tudi je nespametno braniti liberalcem, da svoje s mišljenjke potrjujejo k liberalstvu. Kdo more kaj liberalcem, če se dajo voditi od liberalnih učiteljev! Proti temu pa se more vsak zaveden kr-

ščanski mož postaviti, da hočejo naše krščansko ljudstvo voditi liberalni učitelji, ter ga pod krinko kmetijskega napredka zvoditi v versko nemarnost in politično neznačajnost. Naj liberalni učitelji najprej spričajajo svoje krščansko mišljenje in značajnost. Ni jim treba klečeplaziti pred duhovniki, tudi klerikalnih poslancev jim ni treba voliti. Pač pa naj priznajo veljavnost krščanskih načel v javnem in zasebnem življenju. Dokler pa sami nimajo jasnega načela, ter ne vedo, so li liberalci ali socijaldemokrati ali realisti ali agrarci; dokler se sramujejo očitno spoznavati, da so katoličani, dokler izključujejo iz svoje družbe in zaničujejo tiste svoje tovariše učitelje, ki se ne sramujejo svojega krščanstva; dokler so jim „Soča“, „Slov. Narod“, „Učiteljski Tovariš“ in „Rdeči Prapor“, najprikladnejše berilo, jim ni varno prepustiti ljudstva. Mir in edinost smemo še le takrat upati, ko se bosta duhovnik in učitelj po krščanskih načelih združeno medsebojno podpirala v krščanski vzgoji mladine in v časen in večni prosep krščanskega ljudstva.

J. K.

Iz Aleksandrije 21. nov. 1903. — Naše društvo „krščanska zveza Slovencev v Aleksandriji“ je priredilo na Martinovo nedeljo slovensko predstavo: „Jeza nad petelinom in kes“. Vse igralke, ki so bile naslednje: gospodinja Vladka (Jožefa Leban iz Tolmina), dekle Nežika (Ivanka Vogrič iz Tolmina), Rada (Marija Gregorič iz Vogerskega), Lenčika (Katarina Leban iz Tolmina), botra Katra (Justina Žabkar iz Mokronoga), so prednašale to veseloligro v splošno zadovoljnost. Posebno sta se pa še odlikovali gospodinja Vladka in botra Katra. Navzočih je bila polna dvorana Slovencev, pa tudi moških ni manjkalo. Omenim samo g. dr. Pečnika, ki je že dalje časa nastavljen v Tontu kot zdravnik pri angleških železnica v Egiptu in je prišel nalašč k predstavi, g. dr. F. Jesenka, prof., g. Antona Leban, inženjerja i. dr. — Veliko veselja je bilo pri predstavi in pozneje pri splošni domači in poštini zabavi. Potreba in korist društva „kršč. zveza Slovencev“, ki ima namen podučevati, zbirati in na dobro napeljevati Slovence v Aleks., katerih je blizu 3000, se kaže in tudi uvažuje vedno bolj. V društvu namreč imajo Slovence poduk vsako drugo nedeljo v zadevah in razmerah gledé njih verskega življenja, ker v cerkvi ni mogoče dobiti za to časa. Poleg tega imajo tudi na razpolago dobre knjige in časnike in skrbi se po možnosti tudi za primerno pošteno zabavo in razvedrilo. Lepo je torej v društvu združeno „prijetno s koristnim“ in zato tudi isto vedno bolj napreduje in treba bo kmalu poiskati za društvo večjega prostora, dasi je dvorana v hiši Slovencev g. Jak. Debelaka dokaj prostorna.

V čast vrlim Slovenkam moram reči, da se vedno bolj združujejo in zbirajo v društvu. Seveda je pa tudi, žal, resnično, da še mnogo prekaša število tistih, ki si posebno ob nedeljah drugod iščejo zabave, zlasti plesa; vsled tega pa tudi zadene ne samo nje, ampak tudi njihove stariše kot neizogibna posledica: nesreča, žalost in sramota. Zato se popolnoma strinjam s tem, kar je brati v zadnjem „Prim. Listu“, da bi vsi morali delati na to, da se vsaj omeji izseljevanje, če se že popolnoma ubraniti ne more, ker služkinj je posebno mnogo tu in mnoge so brez službe. Poleg tega je pa najbolj važno in neobhodno potrebno ter sveta dolžnost vseh onih starišev ali predstojnikov, ki imajo svoje hčere v Egiptu, da vedo kako one tukaj žive. V velikem mestu so one tako same sebi pripuščene in v tolikih nevarnostih, da ni čudež, če se jih mnogo zgubi, ker ni nikogar, da bi jih izdatno mogel nadzorovati, ako stariši sami tega ne store. Zato stariši in predstojniki, spolnite v tem oziru svojo vestno dolžnost in ako slišite in ste o resnici prepričani, da so Vaše hčere zašle na kriva pota, jih takoj brez odlašanja pošljite v domov. Le tako bote mogli Vi enkrat dati odgovor Bogu, le stem jih bote obvarovali propalosti in ob enem dali tudi drugim svrilen vzgled, da se bodo bolj varovale in vkljub nevarnostim velikega mesta dobre in poštene ostale. V kolikor mi bo mogoče, bom jaz vsakemu pomagal, kdor se bo name obrnil; zato delujmo skupno in složno v blagor Slovencev!

P. Benigen Snoj,
slov. kurat
v samostanu sv. Katarine.

Politični pregled.

Sklicanje delegacij.
Uradni listi so priobčili vst, da so delegacije sklicane na dan 15. dec.

Sprememba ustave.

Mladočeški klub je sklenil, da si prisvoji nujni predlog posl. Foita glede spremembe ustave. Klub tudi naprosi ostale stranke desnice, naj podpirajo predlog.

Dijaški nemiri v Inomostu.

Ko je prof. de Gubernatis v torek po noči odpotoval iz Inomosta, zbrala se je na kolodvoru velika množica nemških visokošolcev, kateri so priredili de Gubernatisu sovražno demonstracijo ter mu živgali in upili „Abzug!“ Prišlo bi bilo kmalu do spopada med nemškimi in italijanskimi dijači, a orožniki in redarji so z energičnim postopanjem to preprečili. Istotako so redarji preprečili nameravano demonstracijo pred italijanskim konzulatom.

Ogrski državni zbor.

V sredo se je izvršila v ogrskem parlamentu izvolitev državnozbornskega podpredsednika. Isti dan so se izvršile tudi volitve v delegacije. Potem se je nadaljevala in sicer v znamenju obstrukcije razprava o zakonskem načrtu glede kontingenta novincev. — V četrtek pa je bil v ogrskem parlamentu hud vihar, ki bi se bil kmalu spremenil v točo. Posl. Podmaniczky je namreč stavil predlog, naj bi zbornica imela predpoludanske in popoldanske seje. Zbornični predsednik je rekel, da bode stavil ta predlog na glasovanje in sicer drugi dan. Posl. Ugron pa je predlagal, da se otvori o predlogu poprej razprava. Ker se je temu ustavljal predsednik, nastal je v zbornici strašen hrup. Poslanci nasprotujočih si strank psovali so se, kakor pijane barabe ter si žugali s pestmi. Kmalu bi prišlo do pretepa. Tudi grof Tisza je posegal vmes in je rekel mej drugim, da je z dr. Körberjem popolnoma zadovoljen, kar dokazuje, da so imeli popolnoma prav oni, ki so trdili, da ni bil konflikt, ki je nastal prejšnji teden med dr. Körberjem in grofom Tiszom, nič drugega nego dogovorjena komedija, ki je pa za oboja žalostno končala.

Izvolitev ogrskega min. pred. državnim poslancem.

V sredo je bil grof Tisza izvoljen državnim poslancem s 1126 glasovi proti 682 glasov, katere je dobil kandidat neodvisne stranke, Stöcker. Volitev se je vršila pod groznim vladnim pritiskom. Pri ti priliki sta bili dve osebi ubiti, jedna pa težko ranjena.

Izgradbi pri volitvah na Ogrskem.

V torek se je vršila v Szatmaru dopolnilna državnozbornska volitev. Izvoljen je bil za poslanca trgovinski minister Hieronymi s 688 glasovi proti 634 glasov, katere je dobil kandidat Košutove stranke. Po proglašenju izvolitve je kakih 5000 glav broječa množica, sestavljena iz pristašev Košutove stranke, udrla v volilni lokal in tam vse porazbila. Demonstranti odšli so potem pred „Panonio“, kjer so bili zbrani liberalni volilci. Kosutovci so tu pobili vse šipe. Nato so udrli v kavarno, kjer so istotako vse uničili, kar jim je prišlo pod roke. Policija si seveda ni mogla pomagati proti taki ogromni množici. Poklicali so torej na pomoč vojaštvo.

Atentat vojaka na dvorni vlak italijanske kraljeve dvojice.

Več listov potrjuje vest nekega cherbourškega lista, da je neki vojak I. kolonijalnega regimenta, imenom Diot, kateri je stražil železniško progo, o povratku italijanske kraljeve dvojice, položil na železniški tir 5 velikih kamnov, katere pa so pravočasno zazpazili in odstranili. Vojaka so zaprli in bržkone pride pred vojno sodišče.

Dohodki na Balkanu.

Turška vlada je konečno odgovorila, ali seveda, po turški. Naznanila je namreč ruskemu in avstrijskemu poslaniku, da je reforme v principu vsprejela, ali da bode treba še marsikaj dognati, kar bi znalo po njenem mnenju škodovati turškim soverenim pravicam.

Domače in razne novice.

Odlikovanje. — Nj. Vel. cesar je povzdignil znanega veleposestnika in veletrca slovenskega mecena, gosp. Josipa Gorupa, v viteški stan, s pridevkom Slavinjsky.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravnštvo „Goričice“: Pri zlati poroki g. Štefana Marušiča na Lokvici nabralo 11 K 20 vin. (ravno toliko za „Alojzijeve“); Josip Mašera, vikar 20 K; pri plesni veselici bralnega društva v Biljani dne 22. novembra, nabrala je gospica Teodora Šiligoj 11 K.

Hvala!

Za „Božičenlo“, „Šolskega Doma“ so darovali: Gosp. Premrov 1 K, gospa Ana 50 h, gosp. I. Kavčič 1 K, gospa Amalija Goljevšek 10 K, gosp. Leopold Bolko 10 K, gospa Gabrščekova 5 K, gosp.

Vsega zdravilstva
doktor Anton Brecelj.
ordinuje v Gorici, Gosposka ulica št. 15.
drugo nadstropje nasproti „Trem kromam“
od 8. do 10. predp. in
od 2. do 4. popoldne.
Priporoča se zlasti v slučajih otroških
bolezni

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 66 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Pošteba poštena.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Mljave prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičeveg
mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame
in gospode, modne barkente,
in drugo manufakturno blago
posebno za bližajoči se zimski
čas, blago vseh kakovosti in
po najnižje mogočih konkuren-
nih in stalnih cenah.

Vzorci najnovejše izbire se
na zahtevanje pošiljajo brezplač-
no in poštne prosto.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov
kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in
neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic,
kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti
in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno
za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane
sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih
drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša
za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,
pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča

tovarna stolov

Fr. Švigelj,

na Bregu p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini,
imejteljem in predstojnikom zavodov in
šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravna-
teljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd.
natančno in trpežno izvršene

stole, fotelje, vrtno stole, gu-
galnike, naslonjače itd. itd.

po kar najbolj nizki ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno li-
kano ali v naravni boji imitirano. — Največja izbira
stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. — Na
željo pošlje trdnj. najnovejše obširne cenike z nad
800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene,
franko. — Naročevalcem na debelo znaten popust.

Rojaki! Ne pozabite naših zavodov.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane
stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in
grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za
seno, mlitnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, lu-
ščilnice za koruzo, slamo, mline, stroj za rezanje
repe, mline za goljanje, kotle za kuhanje klaje, se-
salko za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno nižanih
cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo:
medene pipe, sesalko za vino, gumijeve in konop-
ljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva,
škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izde-
lovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo,
kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za
živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namiz-
ne tehtnice, decimalne tehtnice; želežno pohištvo,
železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja
in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kle-
parje, sedlarje, pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah
in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno
pri žilodolnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine
in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo
velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni
na jetrih in slezih ter „koliko“ in sčipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico
in od te izviračo bolesto.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“,
in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se
edino in točno le pod naslovom:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov Trg št. 40,
poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic)
se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) K	4- h	4 ducat (48 steklenic) K	14-60 h
2 „ (24 „)	8- „	5 „ (60 „)	17- „
3 „ (36 „)	11- „		

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponati-
siti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim vspehom
uporabljali kapljice sv. Marka, ter popo-
noma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj;
Janko Kišur, kr. nadlogar; Stefan Barčič,
župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vu-
helič, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd.

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg št. 40, poleg cerkve
sv. Marka.

Vstanovljena l. 1360.

Kapljice sv. Marka.